

Nota

Verslag van resultaten Landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek

Ingelmunster Cultuurhuis (prov. West-Vlaanderen)

Auteur: Kylian VERHAEVERT
Redactie: Siel LEEMANS

Projectcodes: 2025J159 en 2026A65

Erkend archeoloog	Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekastraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Redactie:	Siel Leemans
Locatiegegevens	Ingelmunster Cultuurhuis
Kadastergegevens	Ingelmunster afdeling 1, sectie B 863s 863e2, 863c3, 8963f2, 863g2, 863v, 863k2, 863p2 en 863d3
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied	71886.0917577357467962,179349.0954989119491074 : 71954.6990293040871620,179432.1986220152175520
Landschappelijk bodemonderzoek	2025J159
Landschappelijk bodemonderzoek, datum	05/02/2026
Proefputtenonderzoek	2026A65
Proefputtenonderzoek, datum	18/02/2026
Relevante termen thesauri	Landelijk onderzoek, Ingelmunster, bodemonderzoek, vooronderzoek, bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuvenonderzoek, kasteelpark
Alle betrokken actoren:	Kylian Verhaevert (Assistent aardkundige, veldwerkleider, erkend archeoloog), Lobke Decrock (erkend archeoloog), Siel Leemans (projectleider).
Contact:	archeologie@monument.be ; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	5
1.1. INLEIDING	5
1.2. BESTAANDE TOESTAND	7
1.3. GEPLANDE WERKEN	10
2. RESULTATEN BUREAUONDERZOEK (2025B238).....	15
2.1. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	15
2.1.1. <i>Landschappelijke ligging</i>	15
2.1.2. <i>Historische situering</i>	15
2.1.3. <i>Archeologisch kader</i>	15
3. RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM – LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (2025J159)	16
3.1. WERKWIJZE EN STRATEGIE	16
3.1.1. <i>Motivering onderzoeksstrategie</i>	16
3.1.2. <i>Methodologie</i>	17
3.1.3. <i>Inbreng specialisten</i>	17
3.1.4. <i>Organisatie van het landschappelijk bodemonderzoek</i>	18
3.2. BODEMKUNDIGE OBSERVATIES TIJDENS HET LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK 18	
3.2.1. <i>Profiel 1</i>	20
3.2.2. <i>Profiel 2</i>	21
3.2.3. <i>Profiel 3</i>	22
3.2.4. <i>Profiel 4</i>	23
3.2.5. <i>Profiel 5</i>	24
3.2.6. <i>Profiel 6</i>	25
3.2.7. <i>Profiel 7</i>	26
3.3. INTERPRETATIE VAN DE BOORGEGEVENS	27
3.3.1. <i>Bodemopbouw</i>	27
3.3.2. <i>Bewaringstoestand en kwaliteit van het bodemarchief</i>	28
3.4. CARTOGRAFISCHE VERGELIJKING MET DE BOORGEGEVENS EN INTERPRETATIE	29
3.4.1. <i>Geomorfologie</i>	29
3.4.2. <i>Quartair</i>	30
3.4.3. <i>Tertiair</i>	41
3.5. CONCLUSIE EN AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	42
3.6. BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKVRAGEN	44
4. RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM – PROEFSLEUVENONDERZOEK (2026A65).....	46
4.1. WERKWIJZE EN STRATEGIE	46

4.1.1.	<i>Onderzoekstechnieken</i>	46
4.1.2.	<i>Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie</i>	47
4.1.3.	<i>Gebruikt materiaal</i>	48
4.1.4.	<i>Inbreng specialisten</i>	49
4.1.5.	<i>Organisatie van het proefsleuvenonderzoek</i>	49
4.2.	ARCHEOLOGISCHE OBSERVATIES TIJDENS HET PROEFSLEUVENONDERZOEK	50
4.2.1.	<i>Stratigrafie</i>	50
4.2.2.	<i>Sporen en structuren</i>	53
4.2.3.	<i>Vondsten</i>	57
4.2.4.	<i>Stalen</i>	57
4.2.5.	<i>Conservatie</i>	57
4.2.6.	<i>Interpretatie proefsleuvenonderzoek</i>	58
4.3.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	61
5.	ARCHEOLOGISCHE INTERPRETATIE VAN HET PROJECTGEBIED	63
5.1.	ALGEMEEN INTERPRETATIE VAN HET PROJECTGEBIED	63
5.2.	CONFRONTATIE OBSERVATIES MET HET BUREAUONDERZOEK	64
5.3.	AFWEGING VERDER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK	64
6.	SAMENVATTING	65
7.	BIBLIOGRAFIE	66
7.1.	LITERATUUR	66
7.2.	INTERNETBRONNEN	67
8.	BIJLAGEN	68

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Inleiding

Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Ingelmunster Oostrozebekestraat Cultuurhuis, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2025 door Monument Vandekerckhove nv (2025B238, ID33888)¹ opgemaakt.

Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen. Al deze elementen samen zorgen ervoor dat een archeologische waarde van het projectgebied niet uitgesloten kan worden en dat een archeologisch onderzoek kan leiden tot kennisvermeerdering van het menselijk gebruik van het terrein en de omgeving in het verleden op basis van het aanwezige bodemarchief.

Om het archeologisch potentieel en eventuele bodemverstoring in te schatten wordt voorgesteld om een verder vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit verder onderzoek werd in eerste instantie uitgevoerd als een landschappelijk bodemonderzoek op 5 februari 2026. Op 18 februari 2026 vond een proefsleuvenonderzoek plaats. Deze nota is het verslag van dit archeologische onderzoek.

---

¹ Devalckeneer et al. 2025a; <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/33888>.

Figuur 1: Uitsnede uit de meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied en onderzoeksgebied. De zwarte markering zijn te behouden peilbuizen en infiltratiebuizen (bron: geopunt.be).

Figuur 2: GRB met aanduiding van het projectgebied en onderzoeksgebied. De zwarte markering zijn te behouden peilbuizen en infiltratiebuizen (bron: geopunt.be).

1.2. Bestaande toestand

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3.780 m². Op het moment waarop deze archeologienota wordt opgesteld is het plangebied grotendeels onbebouwd, met uitzondering van een klein gebouw in het noorden langs de Oostrozebekestraat; de overige gebouwen die hier stonden zijn reeds afgebroken. Deze gebouwen hadden geen kelderruimten. Een groot deel van het terrein is verhard met betonplaten (ca. 1.800 m²), en met grind in het noordoosten (ca. 190 m²). In het zuiden van het plangebied is er een strook onverharde, met gras begroeide grond (ca. 615 m²). Centraal in het noorden, omgeven door de beton- en grindverharding, is er een lager gelegen, uitgegraven zone (i.f.v. sanering) die eveneens met gras begroeid is (ca. 1.100 m²). Binnen het onderzoeksgebied staan momenteel ook nog peilbuizen, filters waarmee geïnjecteerd wordt en enkele monitoringspunten. In deze zones is het dan ook niet mogelijk om graafwerken uit te voeren. Er dient ook rekening te worden gehouden met een doorgangzone voor fietsers richting het kasteelpark.

Figuur 3: Luchtfoto van het plangebied vanuit het zuiden met weergave van doorgang richting kasteel (aangebracht door de initiatiefnemer).

Figuur 4: Luchtfoto van het plangebied vanuit het westen (aangebracht door de initiatiefnemer).

Figuur 5: Luchtfoto van het plangebied vanuit het noorden (aangebracht door de initiatiefnemer).

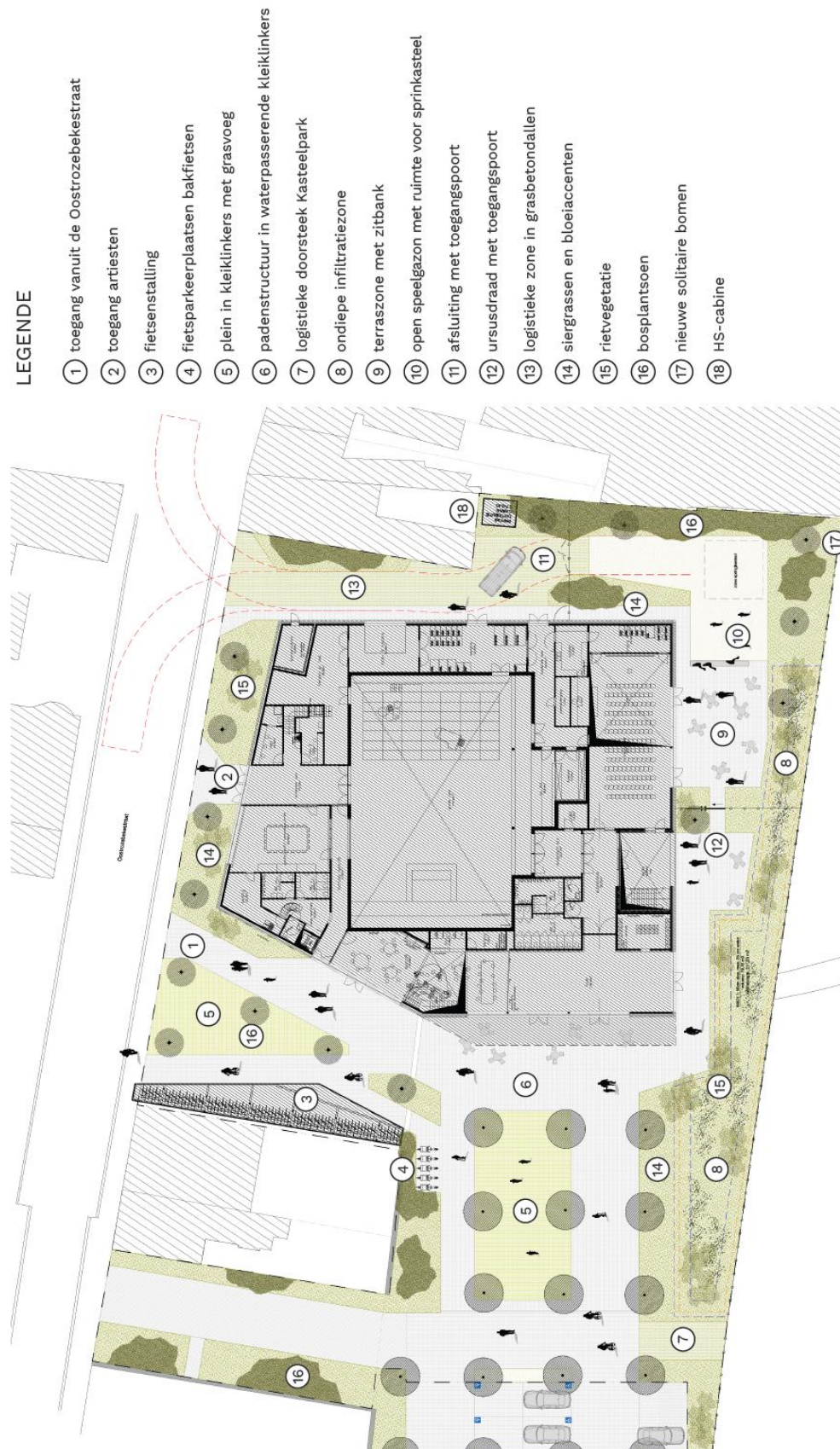
Figuur 6: Luchtfoto van het plangebied vanuit het oosten (aangebracht door de initiatiefnemer).

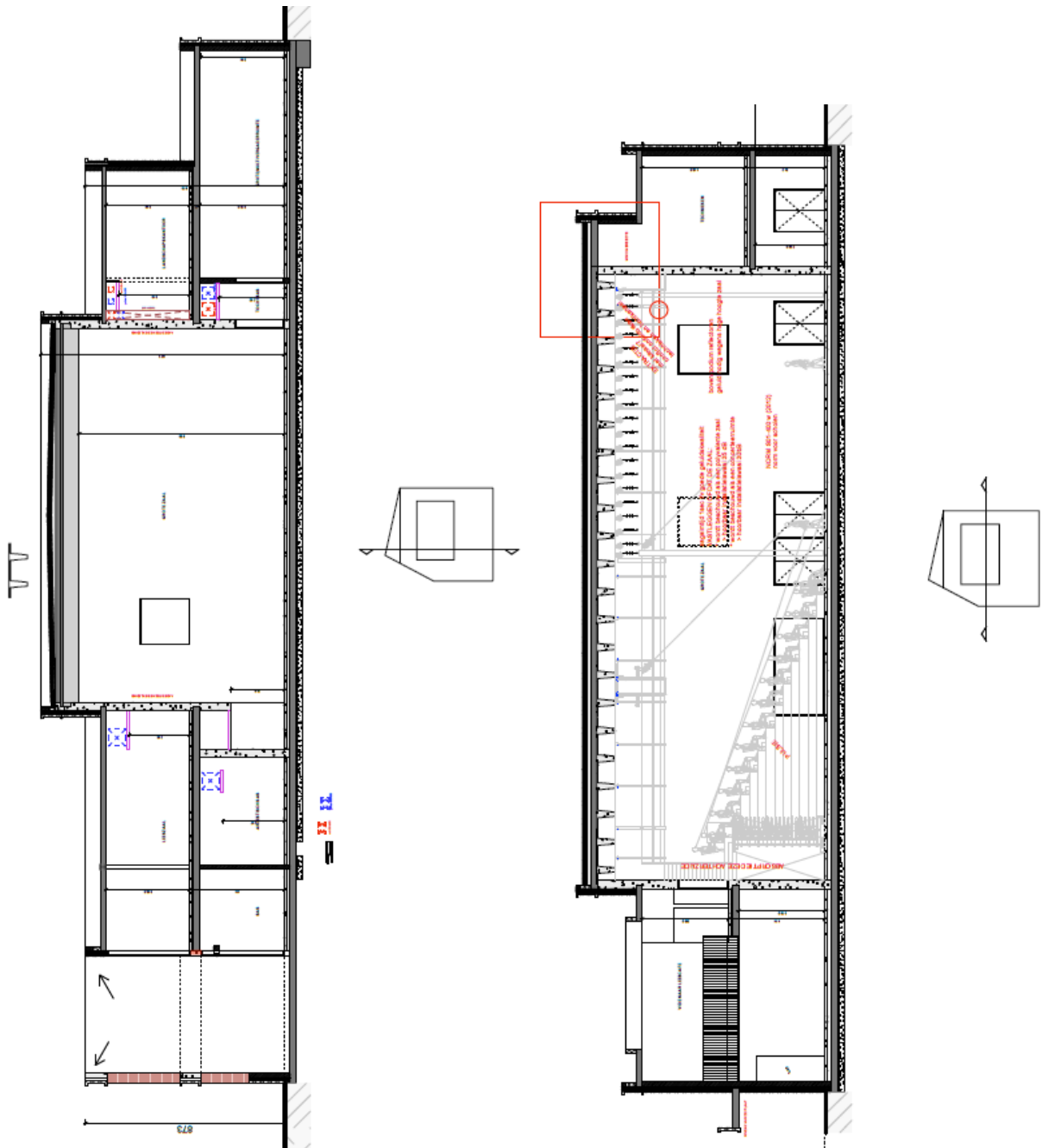
Figuur 7: Foto van het plangebied vanuit de noordoostelijke hoek van het plangebied ter hoogte van de Oostrozebekestraat (aangebracht door de initiatiefnemer).

1.3. Geplande werken

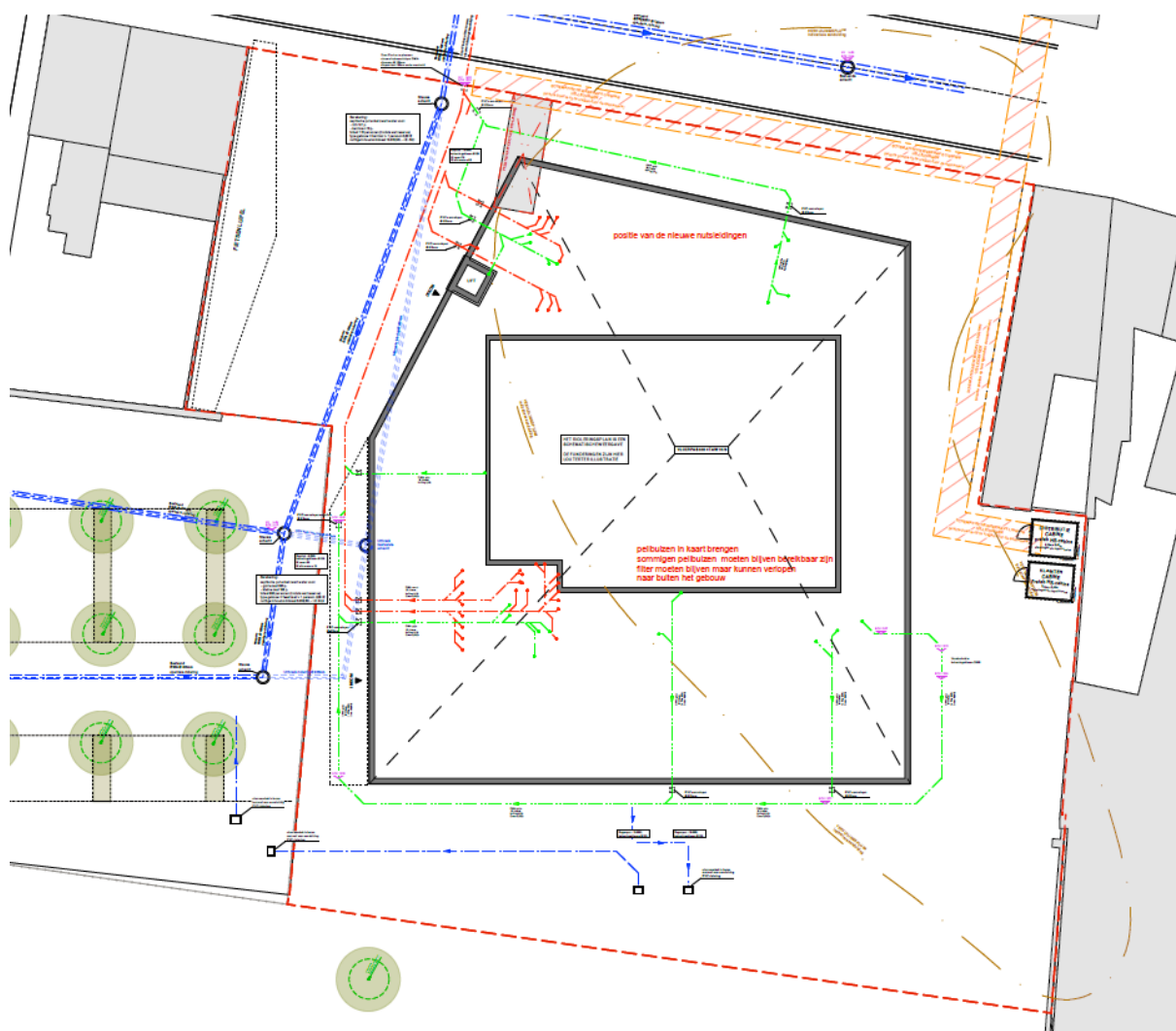
De initiatiefnemer plant centraal in het projectgebied een nieuw cultuurhuis te bouwen (ca. 1.740 m²) met op grondverdringende paalfunderingen tot op het niveau van stabiele bodem, gezien de nabijheid van de Mandelbeek. Hier wordt uitgegaan van een totale verstoring van het bodembestand en dus ook eventueel aanwezige archeologische niveaus. In het oosten van het plangebied wordt een kleine distributiecabine geplaatst met een beperkte impact (0,10 m diepte over een oppervlakte van ca. 9 m²). In de noordwestelijke hoek van het terrein zal een fietsenstalling (op verharding) met luifel worden geplaatst (ca. 135 m², tot 0,46 m diepte). Ten westen en ten zuiden van het gebouw zullen paden worden aangelegd in waterdoorlatende verharding (ca. 880 m², tot 0,46 m diepte). In het zuidoosten van het plangebied zal een kleine wadi worden aangelegd. Deze heeft een oppervlaktespanning van 311 m² en een verwachte diepte van 0,50 m. Verder worden waterleidingen en hoogspanningskabels geplaatst, met een maximale verstoringsdiepte van 1,30 m onder het maaiveld. Voorafgaand aan de uitvoering van deze ingrepen, dient het gebouw in het noorden van het projectgebied gesloopt te worden en dient de bestaande verharding uitgebroken te worden. Voor de uitbraak van de bestaande verharding en de aanleg van de groenzones wordt een verstoring verwacht van 0,20 m. Voor alle geplande ingrepen dient rekening gehouden te worden met een buffer van 0,30 m voor gebouwen en 0,20 m voor andere ingrepen.

Figuur 8: Ontwerplan van de nieuwe toestand (aangebracht door de initiatiefnemer).

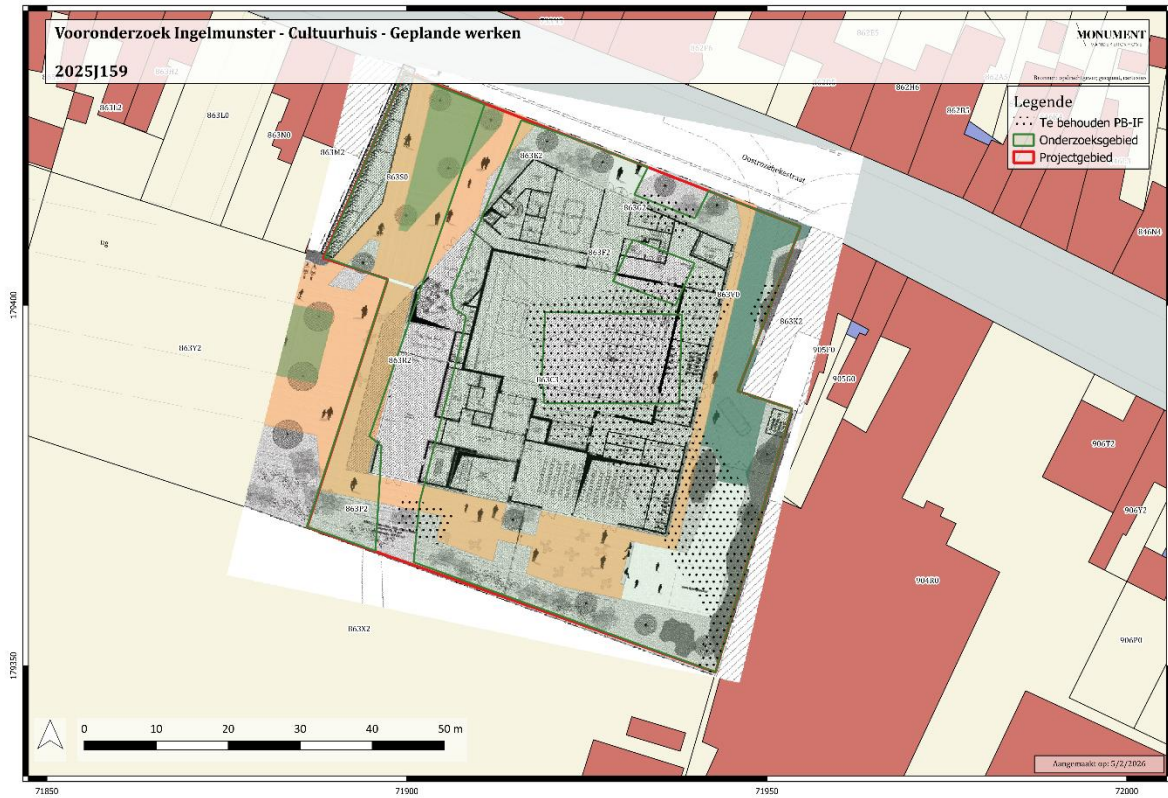
Figuur 9: Doorsnedes noord-zuid en oost-west van het cultuurgebouw (schaal: 1:200, aangebracht door de initiatiefnemer).

Figuur 10: Rioleringsplan van de nieuwe toestand (aangebracht door de initiatiefnemer).

Tabel 1: Tabel met de voornaamste geplande ingrepen, hun oppervlaktes en dieptes van verwachte verstoringen (inclusief buffer).

INGREEP	OPPERVLAKTE INGREEP (M ²)	DIEPTE VERSTORING (M)	DIEPTE VERSTORING + BUFFER
GEBOUW CULTUURHUIS	1740	∞	∞
WATERLEIDING	Beperkt	1,3	1,5
HOOGSPANNINGSKABEL	Beperkt	1,3	1,5
DISTRIBUTIECABINE	9	0,46	0,76
VERHARDING	90	0,46	0,76
FIETSENSTALLING			
VERHARDING PADEN	880	0,46	0,76
WADI	311	0,5	0,7

Figuur 11: Inplantingsplan van de nieuwe toestand op het terrein (bron: initiatiefnemers).

2. RESULTATEN BUREAUONDERZOEK (2025B238)²

2.1. Assessment onderzochte gebied

2.1.1. Landschappelijke ligging

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.1. in het verslag van resultaten bureaustudie.

2.1.2. Historische situering

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.2. in het verslag van resultaten bureaustudie.

2.1.3. Archeologisch kader

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.3. in het verslag van resultaten bureaustudie.

---

² Devalckeneer et al. 2025b.

3. RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM – LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (2025J159)

3.1. Werkwijze en strategie

3.1.1. *Motivering onderzoeksstrategie*

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te bepalen door middel van boringen of profielputten. Via deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden en heeft als doel het al dan niet vaststellen van het potentieel op de aanwezigheid van een archeologische (steentijd)site en het bepalen van de omgang hiermee in functie van de geplande werken.

Specifiek kunnen bij het landschappelijk bodemonderzoek volgende onderzoeksvragen gesteld worden, conform het programma van maatregelen van de in akte genomen archeologienota (ID 33888 en projectcode 2025B238)³:

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein? Komt deze overeen met de gekarteerde bodemtypes in de omgeving op de bodemkaart?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)
- Is er een intacte bodem aanwezig? Hiermee wordt een bodemopbouw bedoeld die door recente activiteiten niet zo sterk afgetopt of vergraven is dat alle archeologisch relevante lagen verdwenen zijn.
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja: wat is de dikte ervan?
- Heeft de huidige verharding en de voormalige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja: in welke mate?
- Zijn er zones aanwezig die interessant konden zijn voor de prehistorische mens?
- Is er een archeologisch niveau aanwezig, en op welke diepte bevindt zich dit?
- Kan de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied worden uitgesloten?
- Beperkt de impact van de afgraving in het noorden van het terrein zich werkelijk tot ca. 0,40 cm of is er sprake van een diepere verstoring? Heeft dit een impact gehad om het mogelijk aanwezig archeologisch niveau? Zo ja: in welke mate en is dit niveau nog (deels) bewaard?

---

³ Devalckeneer et al. 2025b.

3.1.2. Methodologie

Met behulp van landschappelijke boringen of profielputten kan de bodemopbouw en de bewaringstoestand van de bodem worden onderzocht. Op die manier kan het eventuele steentijdpotentieel worden nagegaan. De voorgestelde methodiek bestaat uit het uitzetten van acht landschappelijk profielputten waarvan telkens één bodemprofiel geregistreerd wordt. Op die manier kan een duidelijk beeld van de bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied verkregen worden. Het uitgraven van deze profielputten gebeurt machinaal en minimaal tot in de C-horizont. De profielen worden ingemeten en geregistreerd conform de code van goede praktijk.

3.1.3. Inbreng specialisten

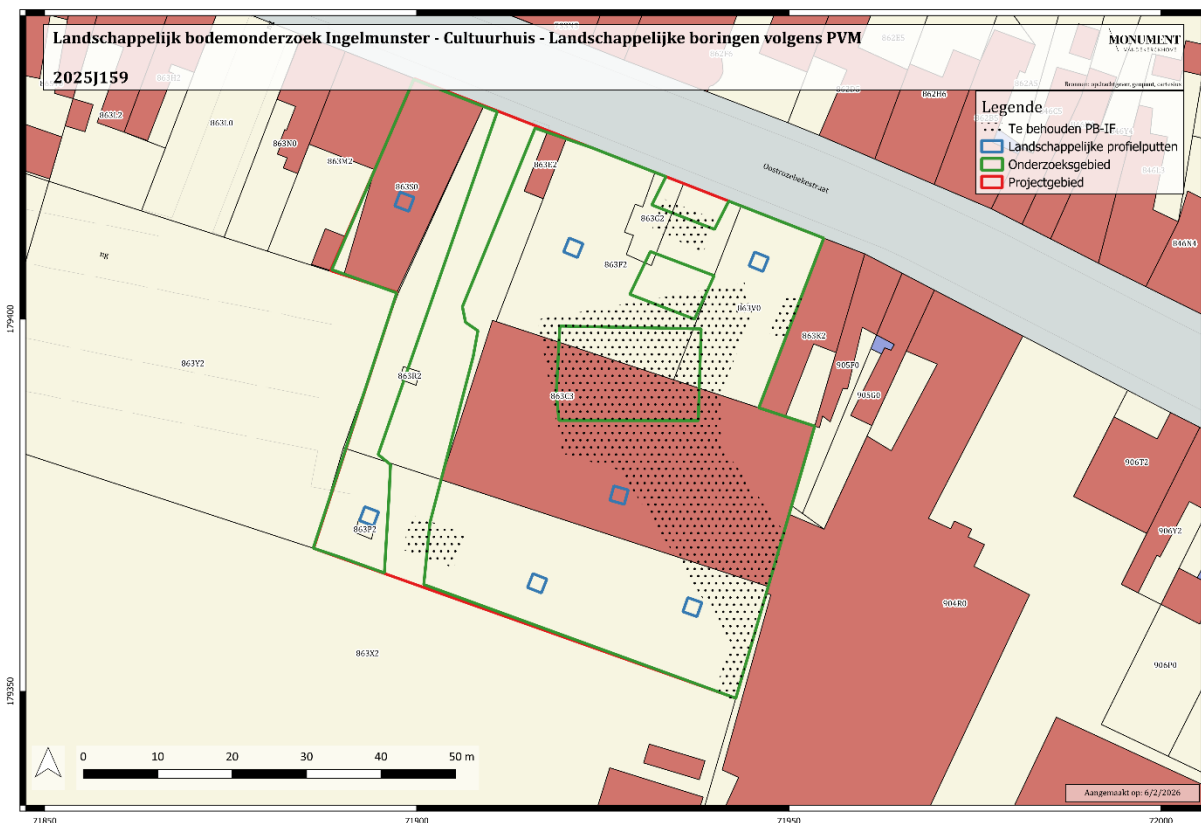
Niet van toepassing.

3.1.4. Organisatie van het landschappelijk bodemonderzoek.

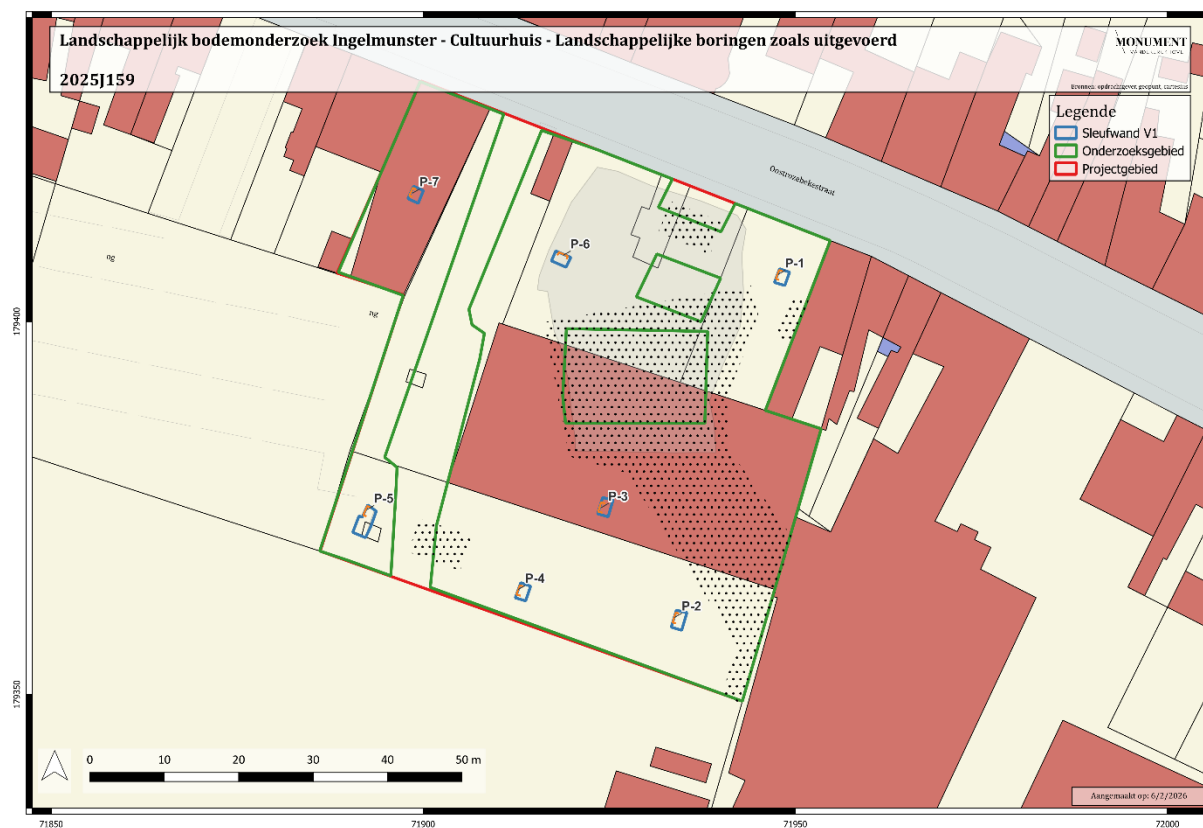
Het terreinwerk werd uitgevoerd op 5/02/2026 door Kylian Verhaevert, de weersomstandigheden waren droog, bewolkt met af en toe motregen. De rapportage werd uitgeschreven door assistent-aardkundige Kylian Verhaevert.

3.2. Bodemkundige observaties tijdens het landschappelijk bodemonderzoek

In totaal werden 7 landschappelijke profielputten uitgezet. Er werd steeds op gelet om – indien mogelijk – een archeologisch relevante diepte van de profielen aan te houden. Dit betekent minstens tot in de onverstoorde C-horizont en indien nodig nog dieper. De registratie van de boringen gebeurde conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk.

Figuur 12: Situering van landschappelijke boringen, conform de in akte genomen archeologienota (Bron: Geopunt.be).

Figuur 13: Landschappelijke profielputten zoals uitgevoerd.

Gezien het gaat om een beperkte hoeveelheid profielen zullen deze hieronder integraal besproken worden. Voor meer informatie omtrent de profielen wordt verwezen naar de boorlijst en boorlogs in bijlage en naar de onlinedatabse Monarchoe.be.

In onderstaande hoofdstuk worden per boring de geregistreeerde horizonten opgemeten en beschreven.

3.2.1. Profiel 1

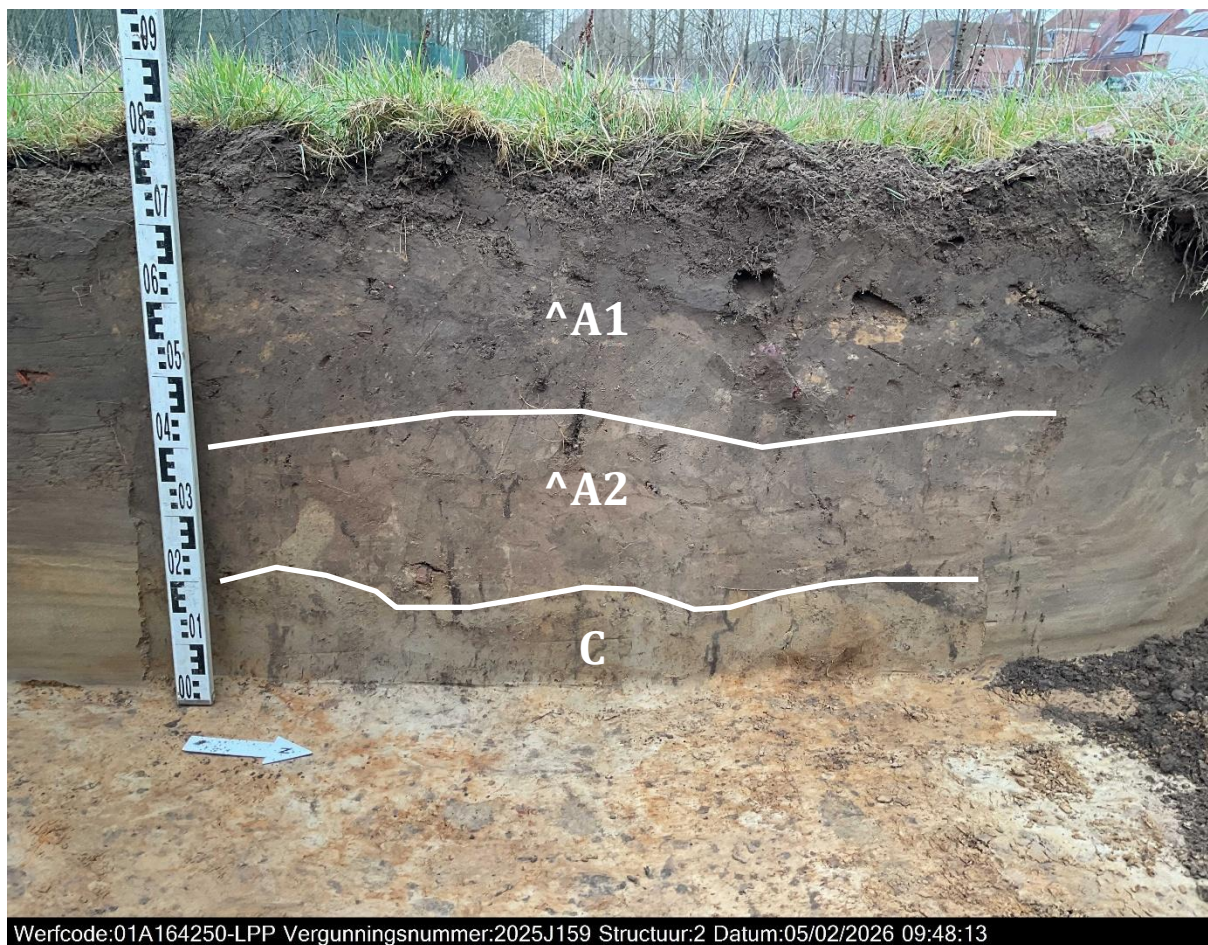

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:1 Datum:05/02/2026 09:12:59

Figuur 14: Profiel 1.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP1	1	0.00	0.10	puin; vochtig; donker grijs; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm);
LPP1	2	0.10	0.40	zandleem / zandig leem; vochtig; donker grijsig bruin; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenpuin
LPP1	3	0.40	0.75	zandleem / zandig leem; vochtig; licht bruinig beige; Opmerkingen: Bioturbatie, vrij zandig

3.2.2. Profiel 2

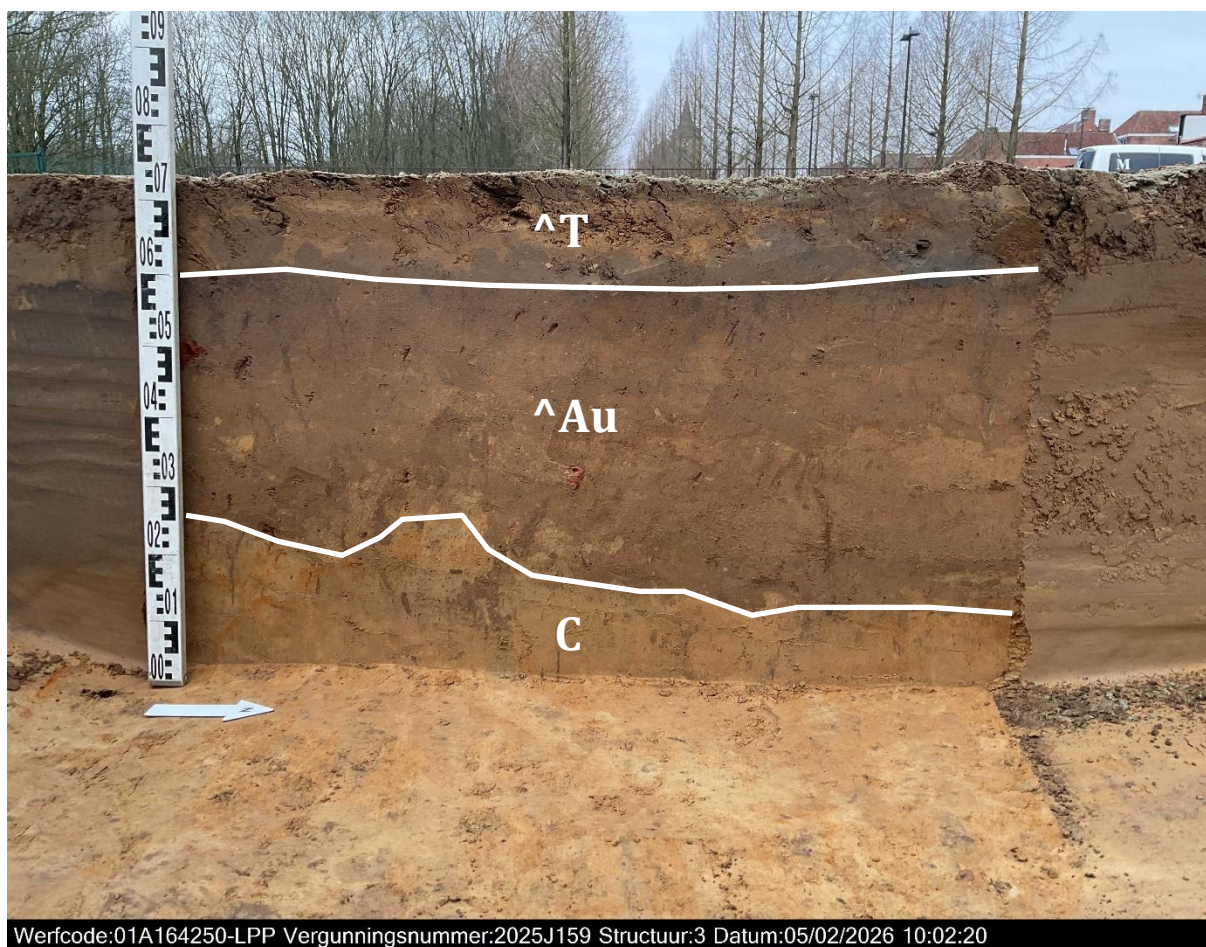

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:2 Datum:05/02/2026 09:48:13

Figuur 15: Profiel 2.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP2	4	0.00	0.35	lemig zand; vochtig; donker bruinig grijs; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm);
LPP2	5	0.35	0.66	lemig zand; vochtig; licht grijzig bruin; Grensovergang: recht en duidelijk (2-5cm); Opmerkingen: Baksteenbrokjes
LPP2	6	0.66	0.85	lemig zand; vochtig; licht gelig bruin; Opmerkingen: Bioturbatie

3.2.3. Profiel 3

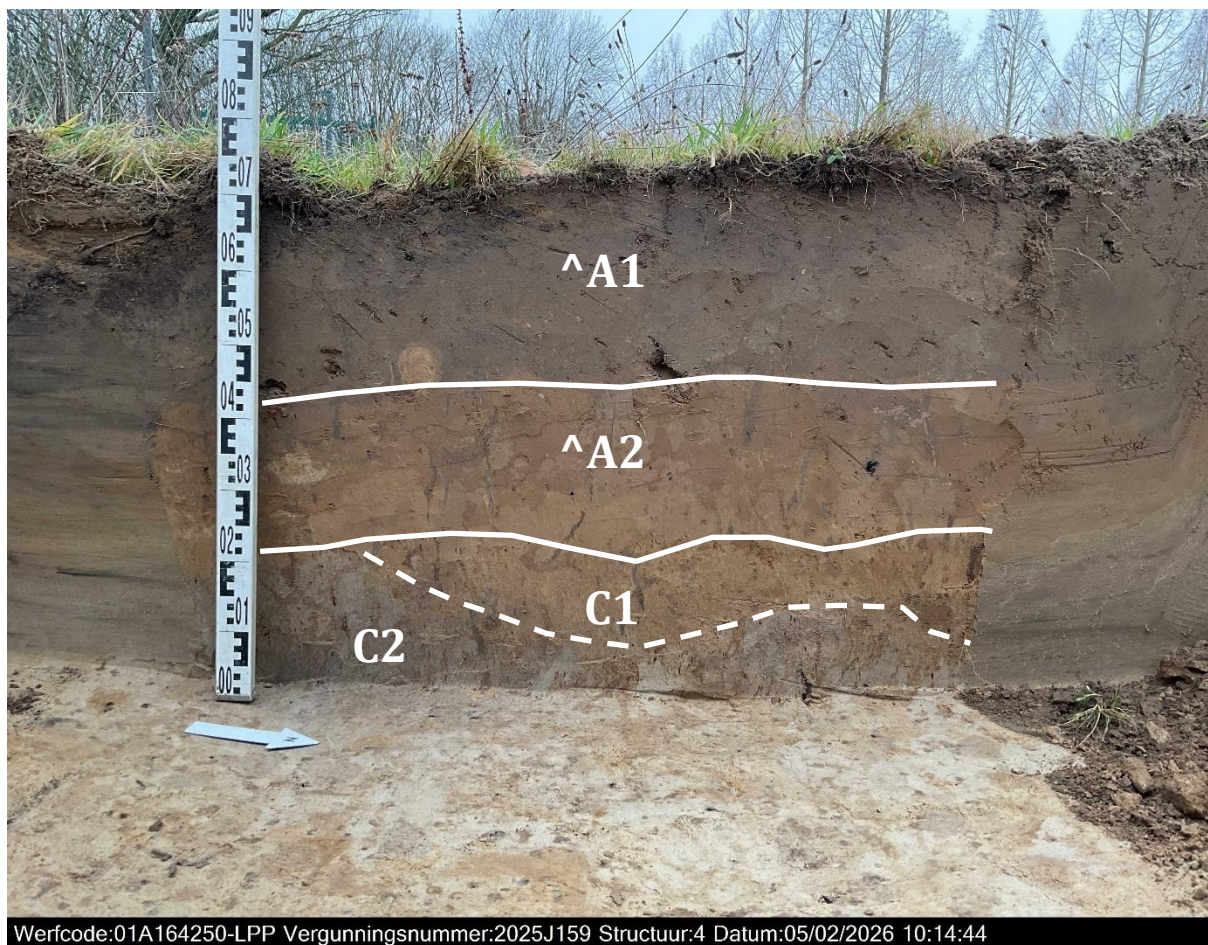

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:3 Datum:05/02/2026 10:02:20

Figuur 16: Profiel 3.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP3	7	0.00	0.15	lemig zand; vochtig; donker grijsig grijs; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm);
LPP3	8	0.15	0.58	lemig zand; vochtig; donker bruinig bruin; donker grijsig bruin gevlekt; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenbrokjes
LPP3	9	0.58	0.75	lemig zand; vochtig; licht gelig bruin; licht oranjig gevlekt; Opmerkingen: Oxidatievlekken

3.2.4. Profiel 4

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:4 Datum:05/02/2026 10:14:44

Figuur 17: Profiel 4.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP4	10	0.00	0.32	lemig zand; vochtig; donker bruinig bruin; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenspikkels
LPP4	11	0.32	0.54	zand; vochtig; donker bruinig bruin; donker grijsig bruin gevlekt; Grensovergang: onregelmatig en abrupt (0-2cm);
LPP4	12	0.54	0.67	zand; vochtig; licht gelig bruin; Grensovergang: gegolfd en geleidelijk (5-15cm); Opmerkingen: Bioturbatie
LPP4	13	0.67	0.75	zand; vochtig; licht wittig grijs; donker oranjig bruin gevlekt; Opmerkingen: Roestvlekken

3.2.5. Profiel 5

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:5 Datum:05/02/2026 10:32:05

Figuur 18: Profiel 5.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP5	14	0.00	0.25	lemig zand; vochtig; donker bruinig bruin; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Wortels
LPP5	15	0.25	0.55	puin; vochtig; donker grijs; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Steenslag
LPP5	16	0.55	0.80	zand; vochtig; donker bruinig grijs; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenspikkels
LPP5	17	0.80	1.10	zand; vochtig; licht gelig bruin; Opmerkingen: Bioturbatie

3.2.6. Profiel 6

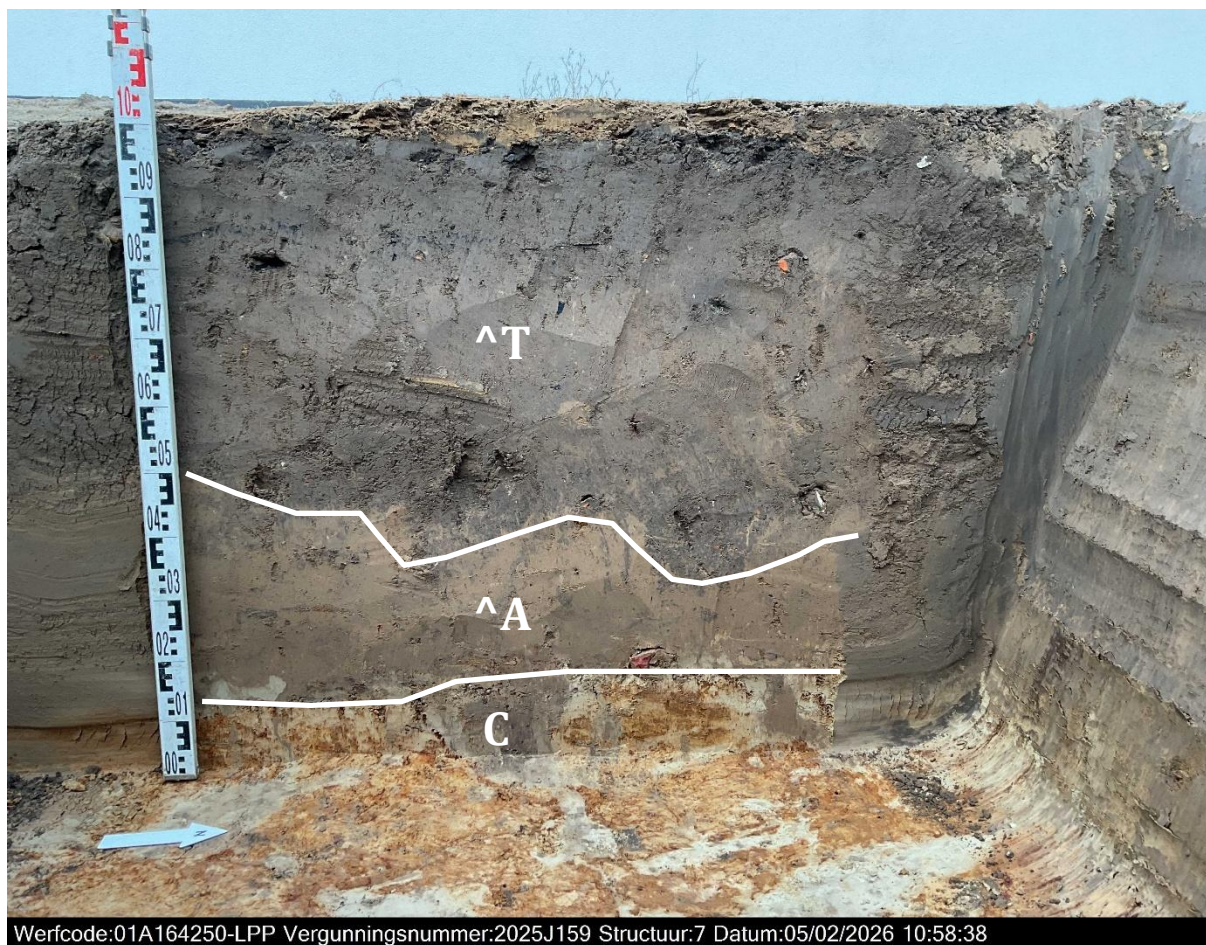

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:6 Datum:05/02/2026 10:49:26

Figuur 19: Profiel 6.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP6	18	0.00	0.90	puin; vochtig; donker grijs; donker gelig bruin gevlekt; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Puinige ophoging
LPP6	19	0.90	0.96	zwaar zandleem / zwaar zandig leem; vochtig; licht wittig bruin; donker oranje gevlekt;

3.2.7. Profiel 7

Werfcode:01A164250-LPP Vergunningsnummer:2025J159 Structuur:7 Datum:05/02/2026 10:58:38

Figuur 20: Profiel 7.

Structuur	Nummer	Bovengrens	Ondergrens	Beschrijving
LPP7	20	0.00	0.54	zandleem / zandig leem; vochtig; donker bruinig bruin; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenbrokjes
LPP7	21	0.54	0.85	zandleem / zandig leem; vochtig; licht bruinig bruin; Grensovergang: recht en abrupt (0-2cm); Opmerkingen: Baksteenbrokken
LPP7	22	0.85	1.00	zwaar zandleem / zwaar zandig leem; vochtig; licht wittig bruin; donker oranje gevlekt; Opmerkingen: Mangaanspikkels

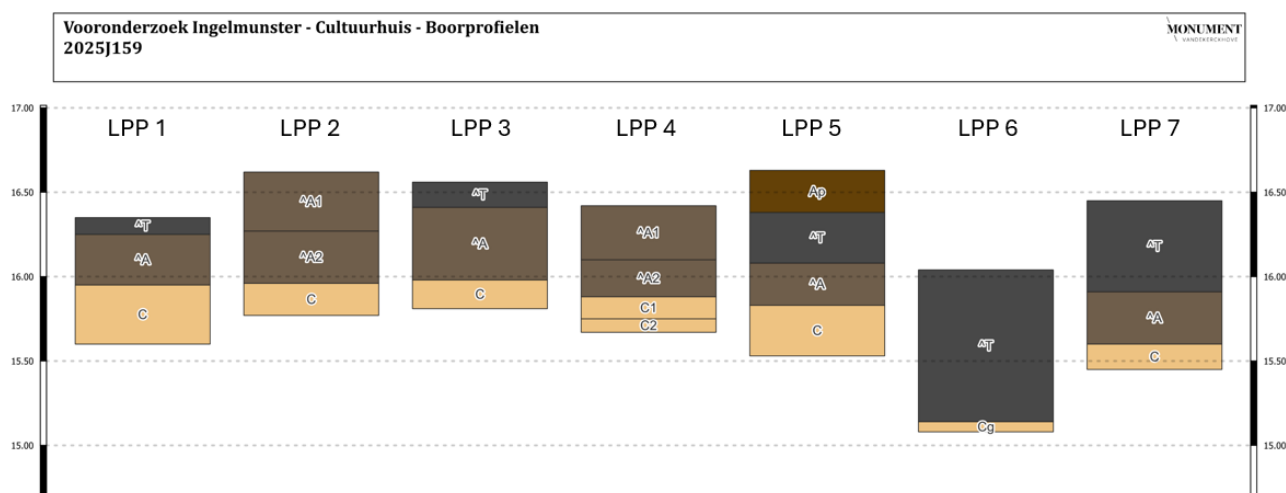
3.3. Interpretatie van de boorgegevens

3.3.1. Bodemopbouw

De bodemopbouw is homogeen over het hele terrein. Bovenaan bevinden zich telkens antropogene pakketten. Daaronder bevindt zich telkens direct de C-horizont. De natuurlijke bodemopbouw is dus volledig verstoord.

BORING	MAXIMALE DIEPTE ANTROPOGENE VERSTORING (M- MV)	COMMENTAAR
B1	0.40	
B2	0.66	
B3	0.58	
B4	0.54	
B5	0.80	
B6	0.90	Ligt binnen de contouren van de sanering
B7	0.85	

Tabel 2: Respectievelijke dieptes van de antropogene verstoring.

Figuur 21: Boorprofielen van de gezette boringen.

3.3.2. Bewaringstoestand en kwaliteit van het bodemarchief

Op basis van bovenstaande gegevens is het duidelijk dat het bodemarchief globaal slecht gepreserveerd is. Overal is een vrij hoge mate van antropogene verstering waargenomen. Hierdoor kan niet meer gesproken worden van een intacte bodemopbouw.

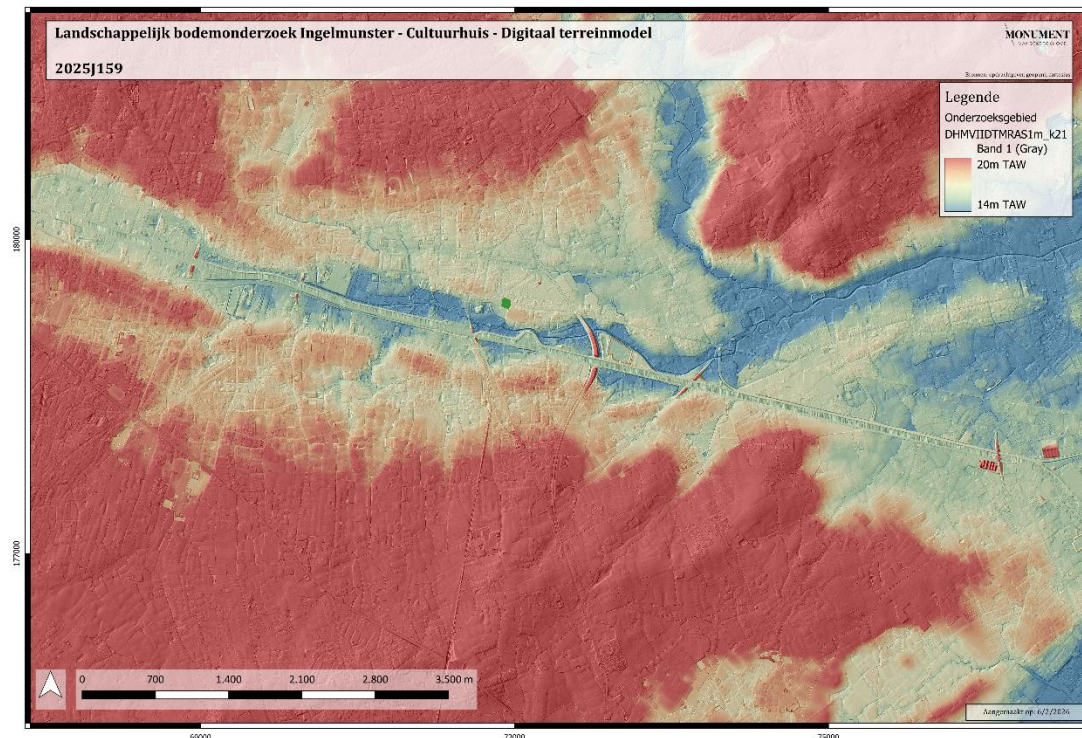
Figuur 22: Bewaringstoestand en kwaliteit van het bodemarchief.

3.4. Cartografische vergelijking met de boorgegevens en interpretatie

3.4.1. Geomorfologie

Ingelmunster behoort tot zandlemig Vlaanderen. Het reliëf is licht golvend, met hoogtes die schommelen tussen +10,5 m TAW in het zuidoosten in de Leievallei en +42 m TAW in het zuiden op een hoger gelegen rug. Van west naar oost is er een algemeen dalend verloop. Tegelijkertijd hellen het noordelijke en zuidelijke deel af naar het centraal gelegen kanaal Roeselare-Leie, gegraven in de Mandelvallei.

Binnen de contouren van het plangebied zelf varieert de hoogte zeer licht tussen + 16,2 m TAW in het zuidwesten en + 17 m TAW in het zuidoosten. Parallel met de zuidwestelijke grens van het plangebied is een lineaire ophoging te zien, die wellicht ontstaan is in verband met voormalige bebouwing op het terrein. Ten zuiden daarvan is er een lager gelegen zone, alsook in de zuidwestelijke hoek. De percelen ten zuidoosten van het plangebied hoger gelegen dan, hier heeft mogelijk meer ophoging plaatsgevonden. Op het Digitale Terreinmodel is de diepere, uitgegraven zone in het noorden van het plangebied nog niet te zien.

Figuur 23: DTM van het onderzoeksgebied (Bron: Geopunt.be).

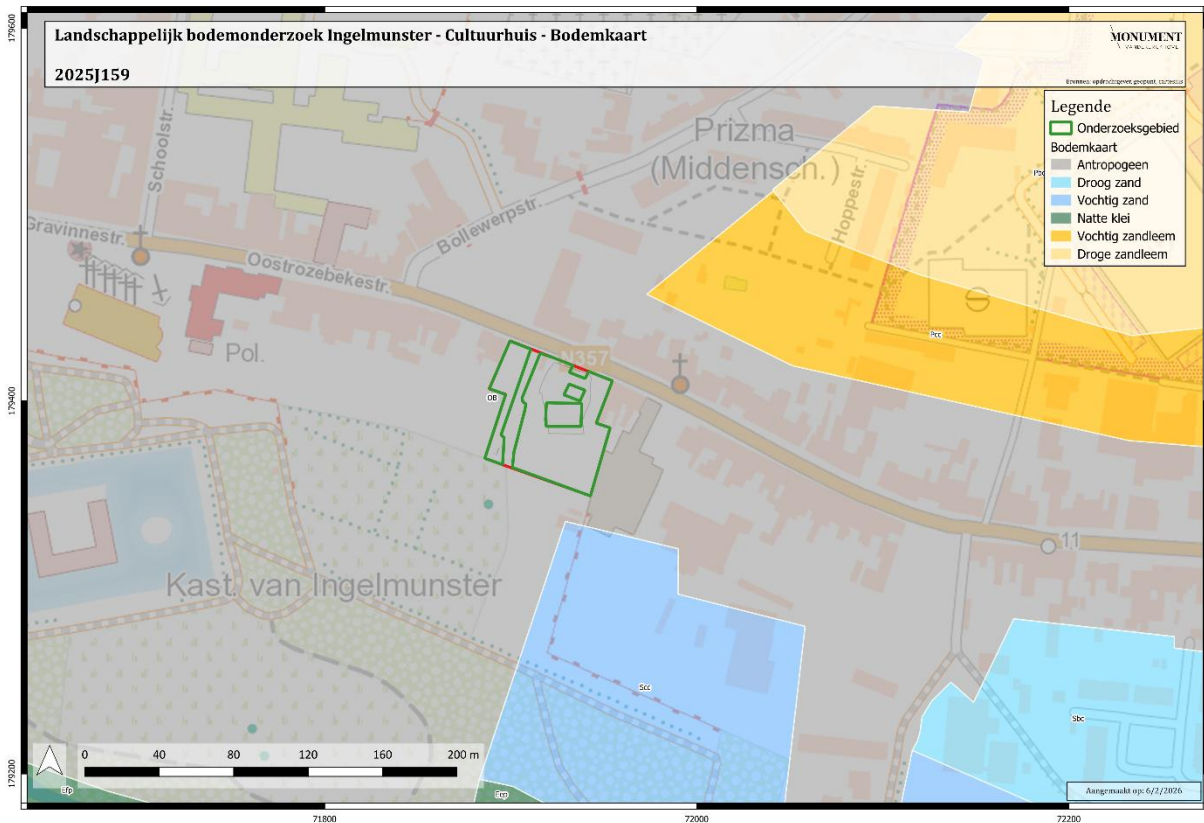
3.4.2. Quartair

Op de bodemkaart is het plangebied volledig binnen een **OB**-zone of bebouwde zone gelegen. In OB-gebieden is geen exact bodemtype gekarteerd. In de directe omgeving van het plangebied komen de bodemtypes Scc, Pcc, Pbc, Efp en Eep voor. Net ten zuidoosten van het projectgebied komt Scc-bodem voor. **Scc**-gronden zijn matig droge, zwak gleyige, lemige zandbodems met sterk gevlekte textuur. Deze bodems hebben een bouwvoor die 0,25-0,30 m dik is, boven op een vage textuur B-horizont. De Bt-horizont begint op 0,40-1,00 m diepte en is (geel-)bruin en vertoont bleekbruine zandige strepen en vlekken. Onderaan komen ijzerconcreties en bruine kleihoudende brokken voor. **Pcc**-bodem komt net ten noordoosten van de OB-zone voor. Dit zijn matig droge, zwak gleyige, lichte zandleembodems met sterk gevlekte textuur. Deze lijkt op een Scc-bodem. De textuur B-horizont is verbrokken, discontinu en sterk helbruin gevlekt en bevat ijzerconcreties. Roestverschijnselen zijn zichtbaar tussen 0,60 en 0,90 m diepte. **Pbc**-bodem komt iets verder naar het noordoosten voor. Dit zijn droge, niet gleyige, lichte zandleembodems met sterk gevlekte textuur. De Ap-horizont is 0,30-0,50 m dik, matig humeus en donker grijsbruin, boven op een zwak ontwikkelde kleur B-horizont. Ter hoogte van de Mandel komen kleiige afzettingen voor. **Efp**-bodems zijn zeer natte, sterk gleyige kleibodems met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. Bij deze hydromorfe bodems komt vaak een 0,15-0,20 m dikke donkergrijze, verweerde en humusrijke bovenlaag met roestverschijnselen voor. Volledig gereduceerde blauwgrijze klei komt voor tussen 0,40 en 0,80 m diepte. **Eep**-bodems zijn natte, sterk gleyige kleibodems met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. Hier is de humeuze bovengrond donker grijsbruin en bevat veel roest. Compleet gereduceerde blauwgrijze grond komt voor vanaf 1 m diepte.⁴

De reeds uitgevoerde boringen in het plangebied die opgenomen zijn in het bodemsaneringsrapport, wezen op het voorkomen van (kleihoudend) leem op een diepte van 0,50-1,00 m onder het maaiveld, onder een puinachtige laag met opgevoerd materiaal. Tussen 1 en 2 m diepte komt (zandhoudend) leem voor. In welke mate alle bodemhorizonten hier nog bewaard zijn, is niet duidelijk af te leiden uit deze data.

---

⁴ DOV Vlaanderen.

Figuur 24: Plangebied op de bodemkaart (bron: geopunt.be).

De opdrachtgever heeft reeds een sanering laten uitvoeren op het terrein, alsook een sondering.⁵ Uit de boringen kan een bodemopbouw afgeleid worden waarbij er een puinachtig pakket (0,5 m dik) voorkomt, bovenop Quartair (kleihoudend) leem (0,50-1 m diepte) op Quartair (zandhoudend) leem (1-2 m diepte).

In het noorden van het plangebied is reeds een sanering van een drietal zones uitgevoerd (samen ca. 335 m²), waarbij de grond lokaal werd ontgraven tot een diepte van 4 m onder het maaiveld. Een ruimere zone hierrond (ca. 885 m²) is afgegraven tot een diepte van ca. 0,40 m onder het maaiveld (huidige toestand). Het is aannemelijk dat in deze zone de archeologische niveaus reeds verstoord of zelfs volledig verdwenen zijn. Eveneens in het kader van de sanering van het terrein, zijn eerder al (sonderings-)boringen uitgevoerd, ook buiten de afgegraven zone en de gesaneerde zones daarbinnen (Figuur 26 en Figuur 27). Hiervan zijn boorprofielen beschikbaar, met althans een beschrijving van de bodemtextuur en het al dan niet voorkomen van verharding/puinachtig materiaal in bepaalde lagen (Figuur 28: boring PB208, PB209, PB311, PB312, PBP603, PB802, PB804). De dieptes van de aangeboorde verstoringen varieert; van 0,20 m onder het maaiveld ter hoogte van PB208, PB209, PB311, PB312 en PBP603 tot 0,40 m onder het maaiveld bij BP804 en 1,20 onder het maaiveld bij BP802. Ter hoogte van boringen B201, PB208, B214, B307, B308, PB605 wordt een laag omschreven als (zwak tot matig) "humeus", wat duidt op de aanwezigheid van een A-horizont

⁵ Envirosoil sd.

(Ap of oude ploeglaag). Ter hoogte van boringen PB208, B307 en B308 zijn deze humeuze zandlagen afgedekt door lichtere zandlagen. Op die locaties is het bodemprofiel dus begraven door opgehoogde grond. Helaas zijn de boringen voornamelijk gefocust op een centrale-oostelijke zone in het plangebied, waar de bodemverontreiniging is vastgesteld (om deze beter in kaart te kunnen brengen). Dit betekent dat het er in het zuidwesten van het plangebied geen informatie beschikbaar is in verband met de bodemopbouw. Bij de overige boorlocaties zijn geen humeuze A-horizonten teruggevonden en is dus sprake van afgetopte bodemprofielen, waarbij eventueel opgehoogde grond boven het moedermateriaal in de C-horizont ligt. Op die plaatsen zijn er dus enigszins minder gunstige bewaringsomstandigheden voor archeologische waarden (Figuur 29). Toch kunnen eventueel aanwezige archeologische sporen hier nog (deels) bewaard zijn. Hieruit kan samengevat worden dat in het noordwesten en in het zuidoosten van het plangebied nog intacte bodemprofielen met A- op (B?) C-horizonten bewaard zijn, net ten zuiden van de saneringszone is deze afgedekt door ophoging en/of verstoring. Langs de oostelijke grens van het projectgebied is de A-horizont afgegraven en in het noordoosten is er een verstoring tot 0,20 m diepte. Centraal in het plangebied zijn er boorlocaties waar er verstoringen zijn tot 0,20 m tot plaatselijk 0,40 m en 1,20 m onder het maaiveld.

Diepte (m-mv)	Textuur	Heterogeniteit en gelaagdheid	Stratigrafie	Doorlatendheid		OM (%)	Klei (%)	O p m.
				Decimaal (m/d)	Beschrijving			
0-0.5	Puin(achtig)	opgevoerd	-	-	-	-	-	-
0.5-1.0	(kleihoudend) leem	-	Quartair	-	-	3.35	2.6	-
1-2	(zandhoudend) leem	-	Quartair	-	-	<1	-	-
2-3.5	(kleihoudend) zand	-	Quartair	1	Matig doorlatend	<1	2.6	-
3.5-5.5	(kleihoudend) leem	-	Quartair	1	Matig doorlatend	<1	4	-
5.5-6.8	Zand	-	Quartair	2	Doorlatend	-	-	-
6.8-7.4	Klei	-	Quartair	<0.1	Weinig doorlatend	-	-	-
7.4-9.4	(kleihoudend) zand	-	Quartair	1.5	Matig doorlatend	<1	8	-
9.5-16	Kleihoudend zand	-	Quartair	1	Matig doorlatend	-	15	-
>16	Klei	homogeen	Quartair	<0.1	Slecht doorlatend	-	-	-

Figuur 25: Tabel met de geologische opbouw in het plangebied, op basis van de uitgevoerde boringen. ⁶

⁶ Envirosoil sd.

Figuur 26: Plan met uitgevoerde boringen in het plangebied uit het sonderingsrapport (aangebracht door de initiatiefnemer)

Figuur 27: Plangebied, gekende verstorings, geplande ingrepen en boorlocaties op recente orthofotobeelden (bron: geopunt.be). Overgenomen uit de archeologienota (Devalckeneer et al. 2025a, p28 figuur 24).

Code: B201

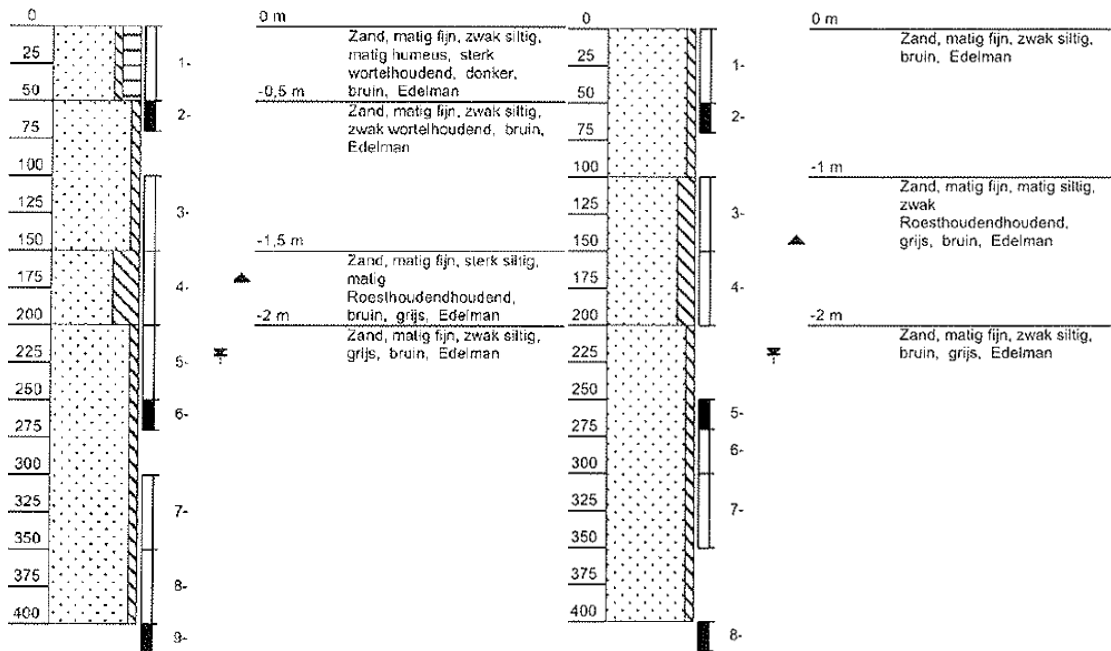
Datum: 22/03/2010

Diepte: 4 m

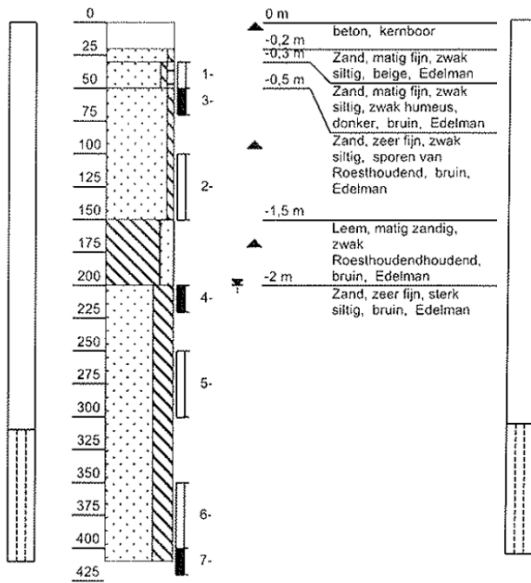
Code: B205

Datum: 22/03/2010

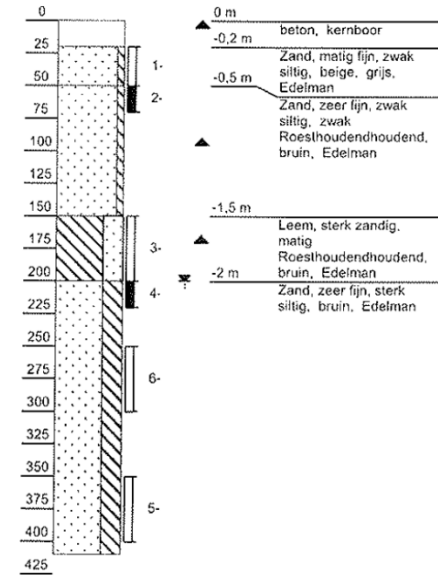
Diepte: 4 m

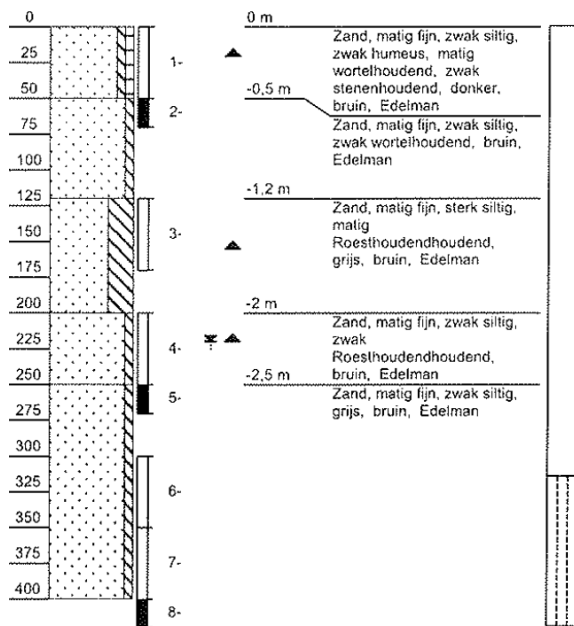
Code: PB208
 Datum: 03/03/2010
 Diepte: 4,1 m

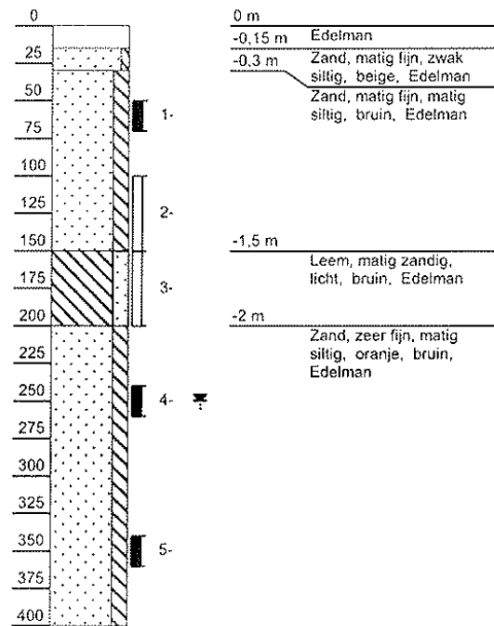
Code: PB209
 Datum: 03/03/2010
 Diepte: 4,1 m

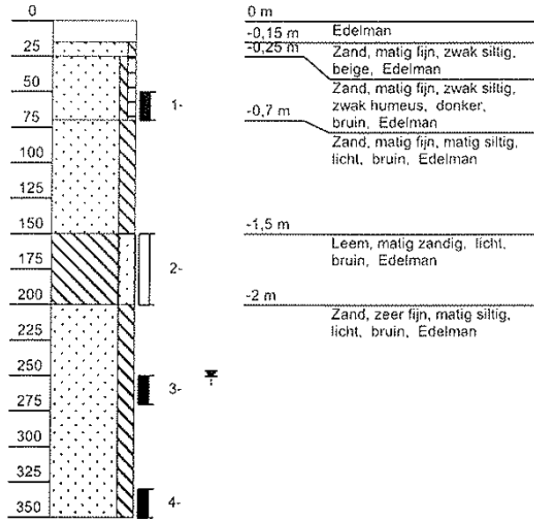
Code: B214
 Datum: 22/03/2010
 Diepte: 4 m

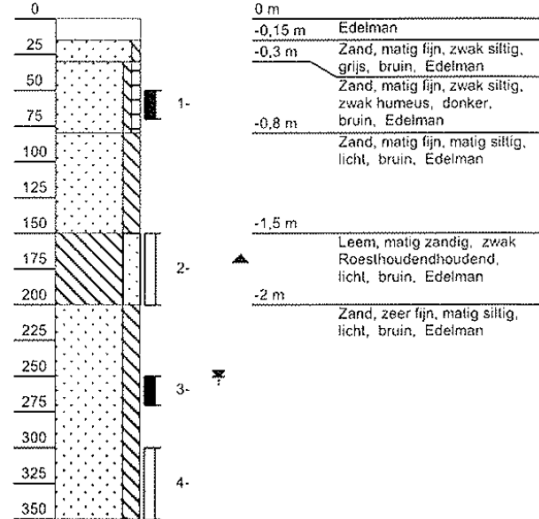
Code: PB301
 Datum: 08/06/2010
 Diepte: 4 m

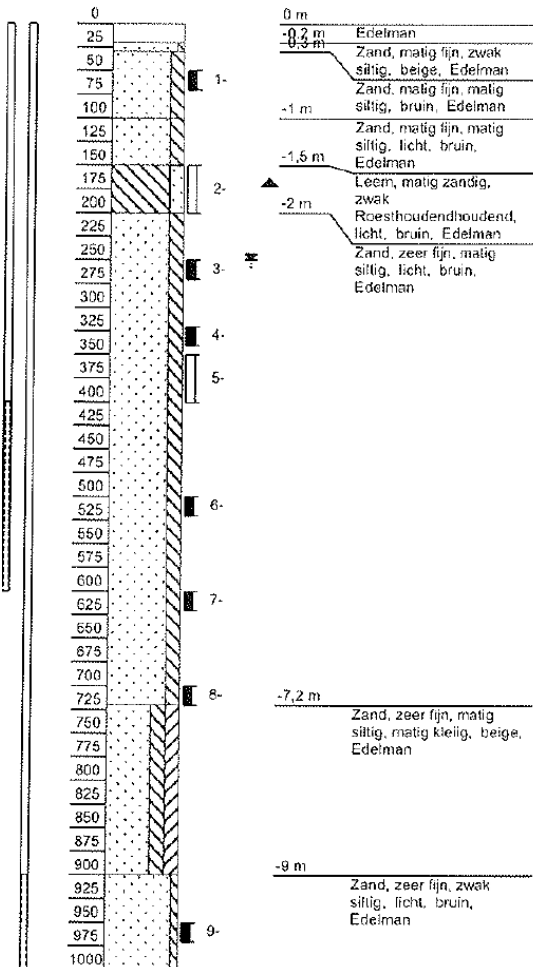
Code: B307
 Datum: 09/06/2010
 Diepte: 3,5 m

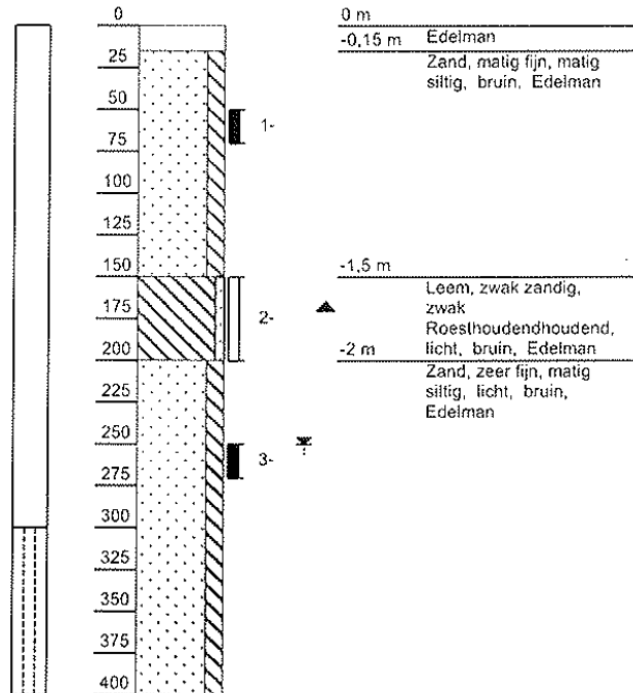
Code: B308
 Datum: 08/06/2010
 Diepte: 3,5 m

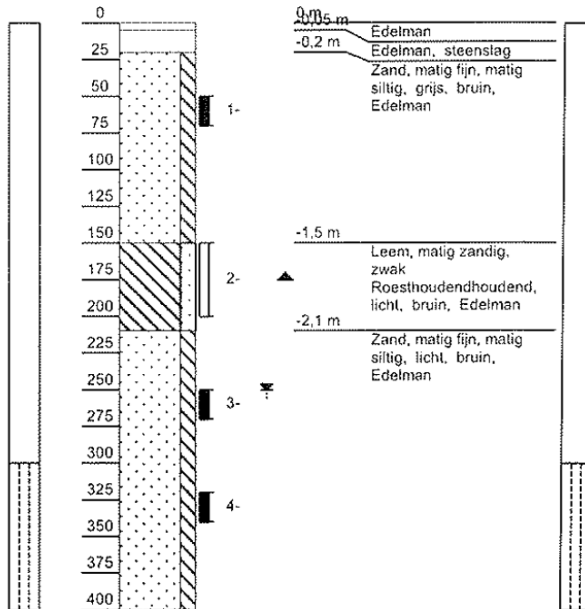
Code: PB309
 Datum: 09/06/2010
 Diepte: 10 m

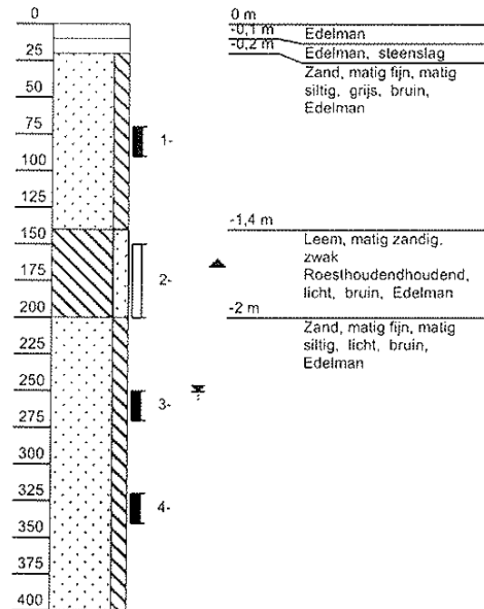
Code: PB310
 Datum: 08/06/2010
 Diepte: 4 m

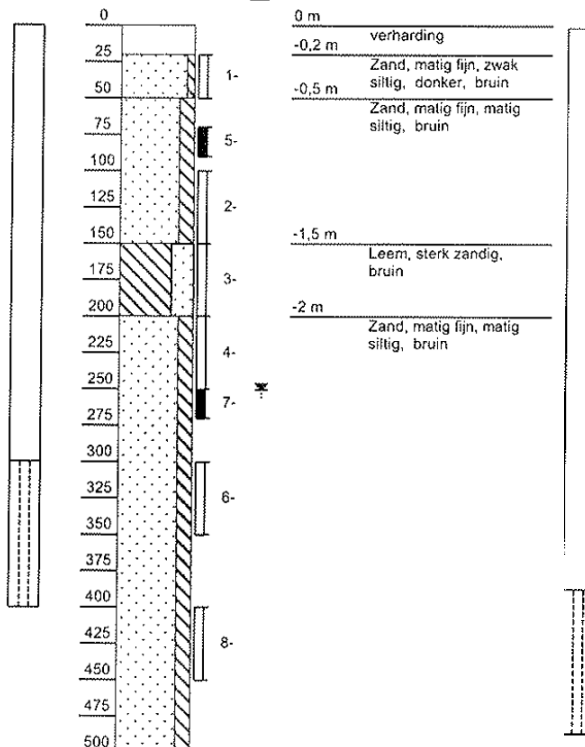
Code: PB311
 Datum: 17/06/2010
 Diepte: 4 m

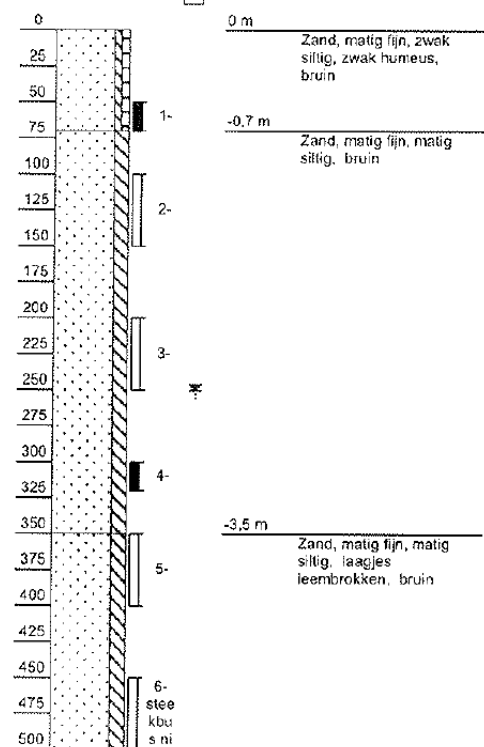
Code: PB312
 Datum: 17/06/2010
 Diepte: 4 m

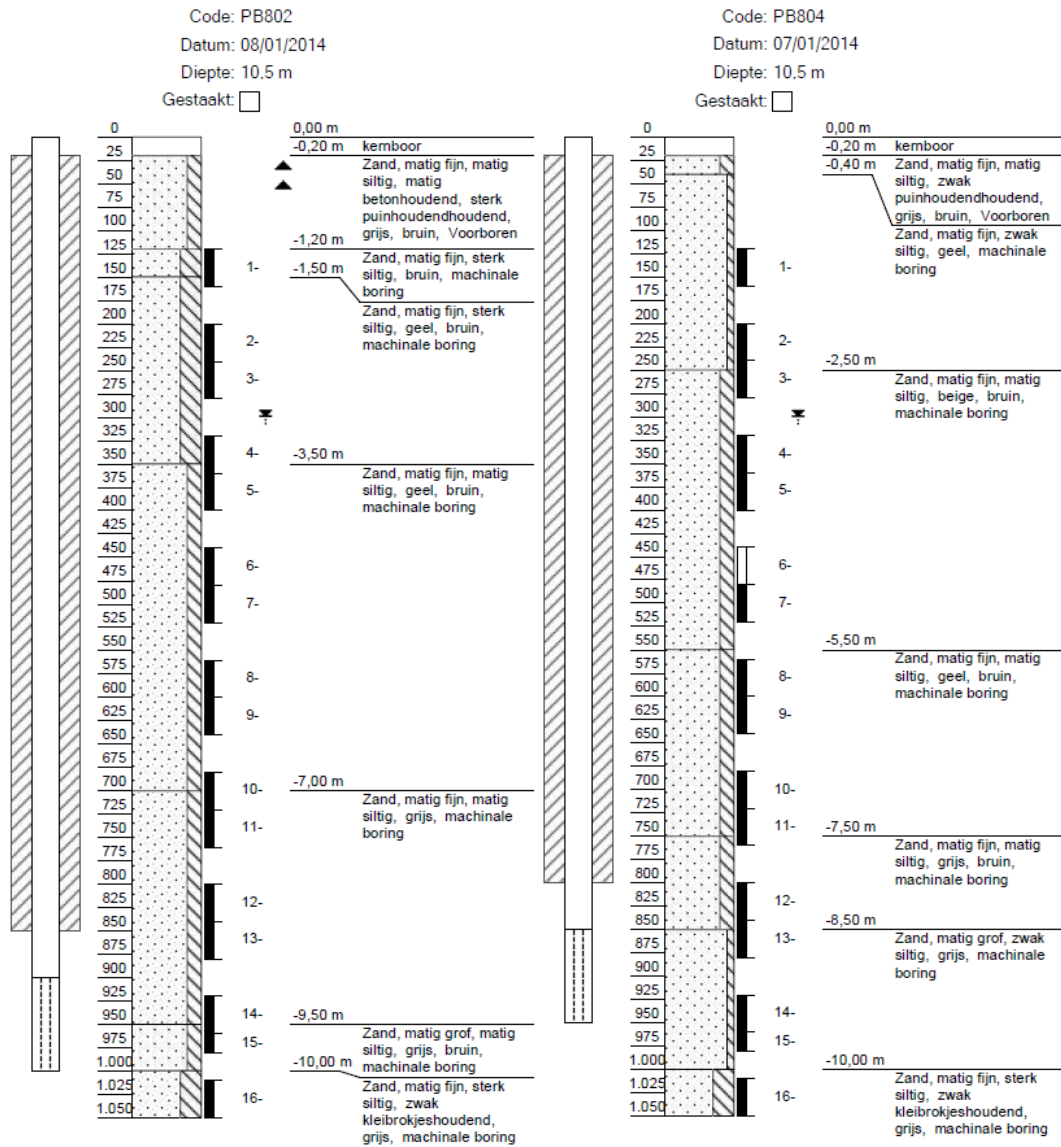

Code: PBP603
 Datum: 29/02/2012
 Diepte: 5 m
 Gestaakt:

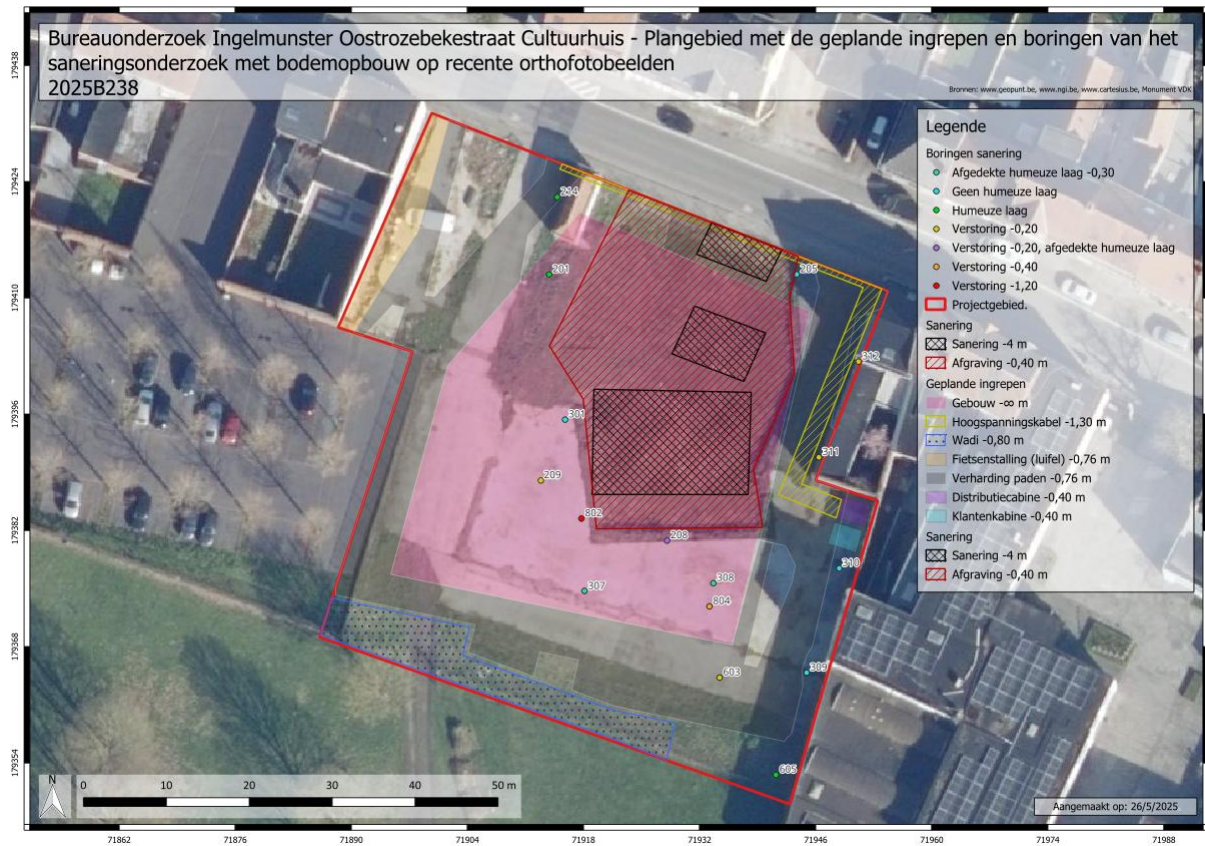

Code: PBP605
 Datum: 07/03/2012
 Diepte: 5 m
 Gestaakt:

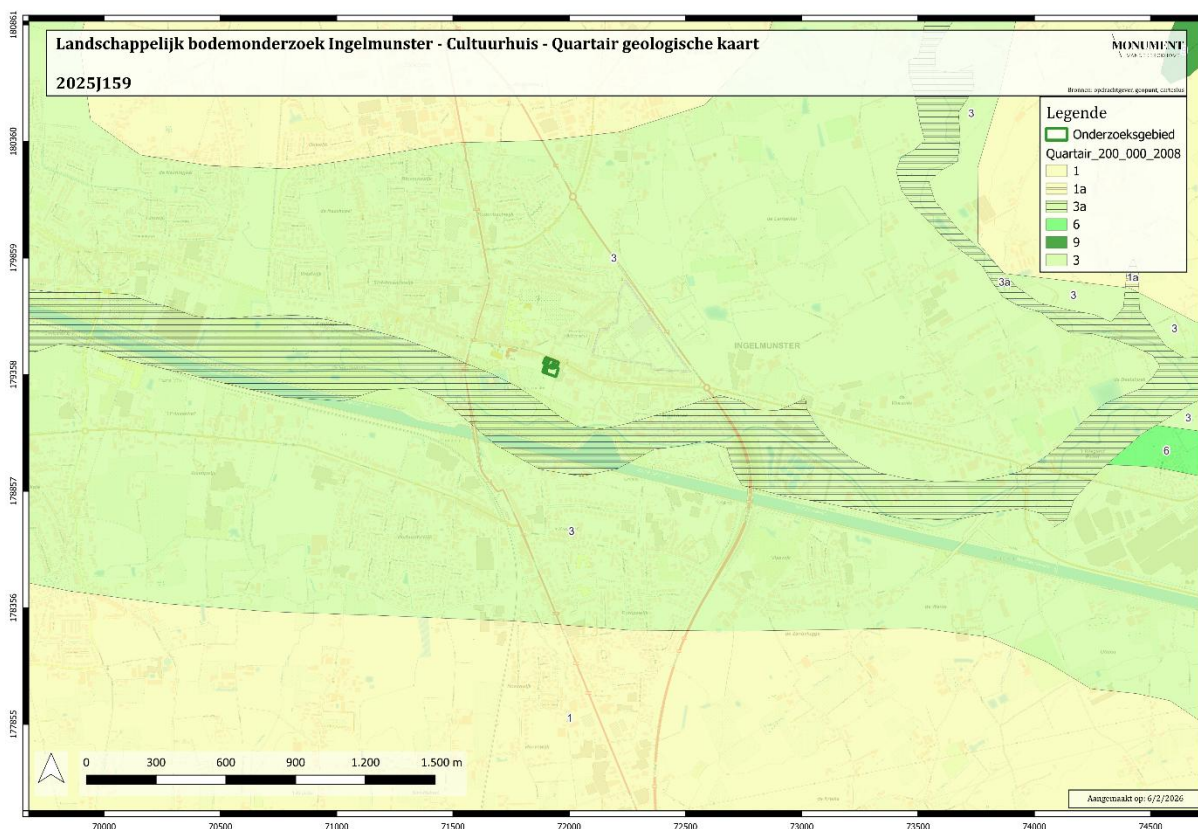

Figuur 28: Overzicht van boorprofielen van boringen buiten de uitgegraven zone (sanering) (bron: sonderingsrapport aangegeven door de initiatiefnemer). Overgenomen uit de archeologienota (Devalckeneer et al. 2025a, figuur 25).

Figuur 29: Plangebied, gekende verstoringen, geplande ingrepen en boorlocaties met bodemopbouw op recente orthofoto's (bron: geopunt.be). Overgenomen uit de archeologienota (Devalckeneer et al. 2025a, p33 figuur 26).

De Quartairgeologische kaart geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit profieltype F2, ofwel zandige, op lemige en zandige fluvioperiglaciaire facies. Deze sedimenten zijn afgezet in het Weichseliaan⁷. Niet ver ten noorden van het plangebied is profieltype F1, dat licht van F2 verschilt. Hier komen de zandige fluvioperiglaciaire afzettingen enkel op lemige voor. Ter hoogte van de Mandel zijn profieltypes koF1 en koF2 gekarteerd. Bij koF1 komt kleiig facies voor, bovenop een organisch-klastisch complex, op zandig- op fluvioperiglaciaire afzettingen. Bij koF2 is dezelfde opbouw waarneembaar, met onderaan zandige en lemige fluvioperiglaciaire facies.⁸

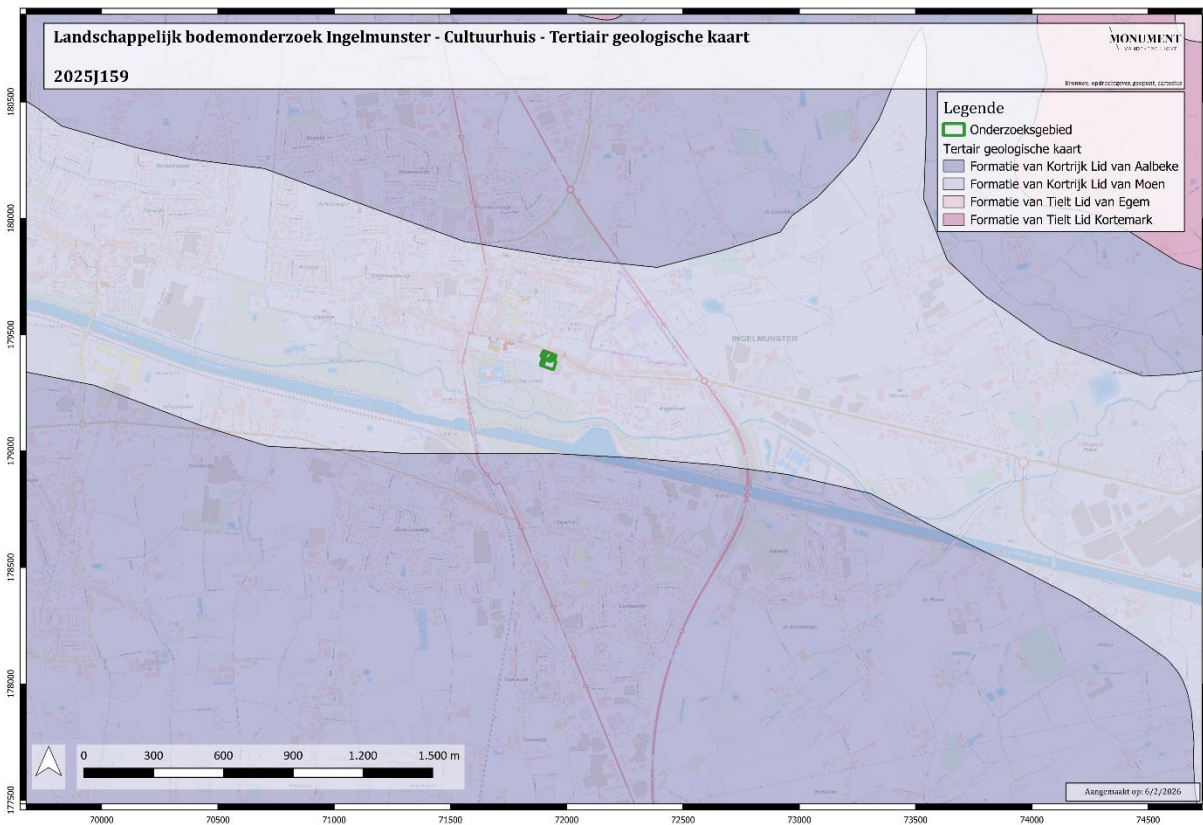
Figuur 30: Situering onderzoeksgebied op Quartairprofieltypekaart (Bron: DOV.be).

⁷ Weichseliaan: periode 116.000-11.700 jaar geleden.

⁸ DOV Vlaanderen.

3.4.3. Tertiair

De Tertiaire ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit afzettingen van de Formatie van Kortrijk, meer bepaald van het Lid van Moen. Dit Lid is opgebouwd uit een pakket grijze klei tot kleihoudend silt, waarin microfossielen (*Nummulites planulatus*) en kleilaagjes voorkomen. Niet ver ten noorden en ten zuiden van de zone waar afzettingen van het Lid van Moen voorkomen onder recentere, Quartaire deposities, komen jongere sedimenten van het Lid van Aalbeke voor. Dit Lid is op bepaalde plaatsen moeilijk van het onderliggende Lid van Moen te onderscheiden. Het Lid van Aalbeke bestaan uit donkergrijze tot blauwe, glimmerhoudende klei, die soms fossielen, zandsteenconcentraties en laagjes grijs zand bevat.⁹

Figuur 31: Situering onderzoeksgebied op Tertiair (Bron: Geopunt.be).

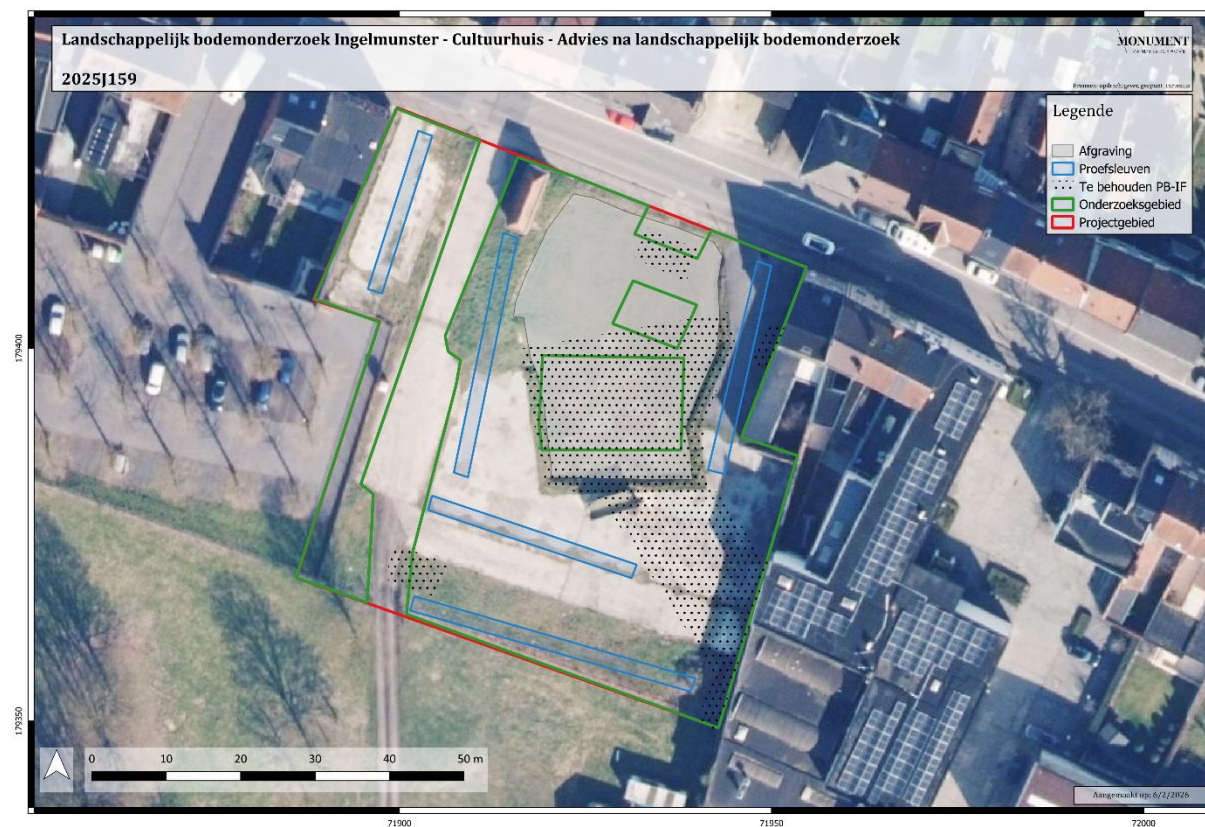
⁹ DOV
JACOBS et al. 1999

3.5. Conclusie en afweging verder vooronderzoek

Concluderend kan gesteld worden dat het projectgebied een slechte bodempreservering kent. Bij alle profielen is een sterk geïmpacteerd bodemprofiel vastgesteld. Hierdoor kan niet meer gesproken worden over een intacte bodemopbouw en bijgevolg is de verwachtingskans voor een in situ bewaarde steentijdartefactensite zeer laag. Het wordt niet nodig geacht om verder archeologisch verkennend/waarderend booronderzoek uit te voeren. Gezien de aard van de geplande werken dient wel verder onderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kunnen verantwoorde uitspraken worden gedaan voor de rest van het terrein. Het betreft de laatste stap in het proces van vooronderzoeken. Deze methode toont met voldoende statistische zekerheid de aan- of afwezigheid van archeologische sporen op het projectgebied aan. De periodes vanaf ca. het neolithicum kenmerken zich namelijk door de aanwezigheid van grondsporen die optimaal worden gedetecteerd met deze prospectiemethode.

Het onderstaand sleuvenplan houdt rekening met de afgraving in het noorden van het plangebied en met de te bewaren peilbuizen binnen het onderzoeksgebied. Dit plan wijkt licht af van het vooropgestelde plan uit de archeologienota, waarbij twee sleuven ingekort werden om rekening te houden met de afgravingen en aanwezige peilbuizen.

Figuur 32: Advies na landschappelijk bodemonderzoek.

3.6. Beantwoording van de onderzoeksvragen

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- ***Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein? Komt deze overeen met de gekarteerde bodemtypes in de omgeving op de bodemkaart?***

Over het gehele onderzoeksgebied is een A/C bodemopbouw aangetroffen. Hierbij werden de bovenste horizonten in het verleden sterk vergraven.

- ***Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving, duiding)?***

Zie hfdst. 2.1.2.

- ***Is er een intacte bodem aanwezig? Hiermee wordt een bodemopbouw bedoeld die door recente activiteiten niet zo sterk afgetopt of vergraven is dat alle archeologisch relevante lagen verdwenen zijn.***

Neen, er is geen intacte bodem vastgesteld in het landschappelijk profielputtenonderzoek.

- ***Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja: wat is de dikte ervan?***

Neen, er is geen begraven bodem waargenomen tijdens het landschappelijk profielputtenonderzoek.

- ***Heeft de huidige verharding en de voormalige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja: in welke mate?***

Ja, de intussen voormalige bebouwing heeft ene vrij grote impact gehad op het bodemarchief. De natuurlijke bodemhorizonten zijn allemaal weggegraven en de C-horizont komt voor op een diepte tussen 40cm-mv en 90cm-mv. Centraal langs de straatkant bevindt zich ook een uitgraving van ongeveer 50cm-mv. Hierbinnen werd één profielput geplaatst. Hier blijkt ene verstoring van nog eens 90cm aanwezig te zijn waardoor kan aangenomen worden dat het archeologisch niveau in deze zone reeds vergraven is.

- ***Zijn er zones aanwezig die interessant kunnen geweest zijn voor de prehistorische mens?***

Hoewel het onderzoeksgebied zich op een landschappelijk interessante plek bevindt, namelijk op een zandrug ten noorden van de Mandel waarop reeds steentijdartefacten zijn aangetroffen, zorgt de hoge mate van bodemverstoring ervoor dat de verwachtingskans voor een in situ bewaarde steentijdartefactensite zeer laag is.

- ***Is er een archeologisch niveau aanwezig, en op welke diepte bevindt zich dit?***

De gemiddelde diepte van de C-horizont bevindt zich op circa 0,68 m-mv met minimale diepte van 0,40 m-mv bij profiel 1 en een maximale diepte van 0,9 m-mv bij profiel 6.

- ***Kan de aanwezigheid van een archeologische site worden uitgesloten?***

Nee. Er is een hoge mate van verstoring vastgesteld maar die is op de meeste plekken relatief beperkt in diepte waardoor een sporensite nog steeds kan worden aangetroffen.

- ***Beperkt de impact van de afgraving in het noorden van het terrein zich werkelijk tot ca. 0,40 cm of is er sprake van een diepere verstoring? Heeft dit een impact gehad om het mogelijk aanwezig archeologisch niveau? Zo ja: in welke mate en is dit niveau nog (deels) bewaard?***

De afgraving in het noorden van het terrein zijn momenteel ongeveer 50 cm onder het maaiveld. Uit profiel 6 blijkt echter dat hieronder nog eens een verstoord pakket van 90cm dik zit. Daarom kan een uitgraving van 1,3 m-mv worden verondersteld. In deze zone is de kans dan ook eerder klein dat nog archeologische sporen bewaard zijn.

4. RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM – PROEFSLEUVENONDERZOEK (2026A65)

4.1. Werkwijze en strategie

4.1.1. Onderzoekstechnieken

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet-limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. De onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer deze vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord¹⁰.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen in functie van de geplande werken?

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, diende dit terrein onderzocht te worden door middel van vijf proefsleuven. De sleuven zijn bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om de sporen gerelateerd aan de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aan te snijden. Om een zicht te krijgen op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein dienen er in geschrinkt patroon profielputten aangelegd te worden.

Om een dekingspercentage te bereiken van 10% is aangeraden te werken met proefsleuven van 1,8 tot 2 meter breed met een tussenafstand van 12 tot 15 meter (van middelpunt tot middelpunt).¹¹ Door bijkomende kijkvensters en/of dwarsleuven wordt getracht een dekingspercentage van 12,5% te bereiken, wat wenselijk is om degelijke uitspraken te doen voor het geheel van het terrein.

---

¹⁰ Devalckeneer et al. 2025b.

¹¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.

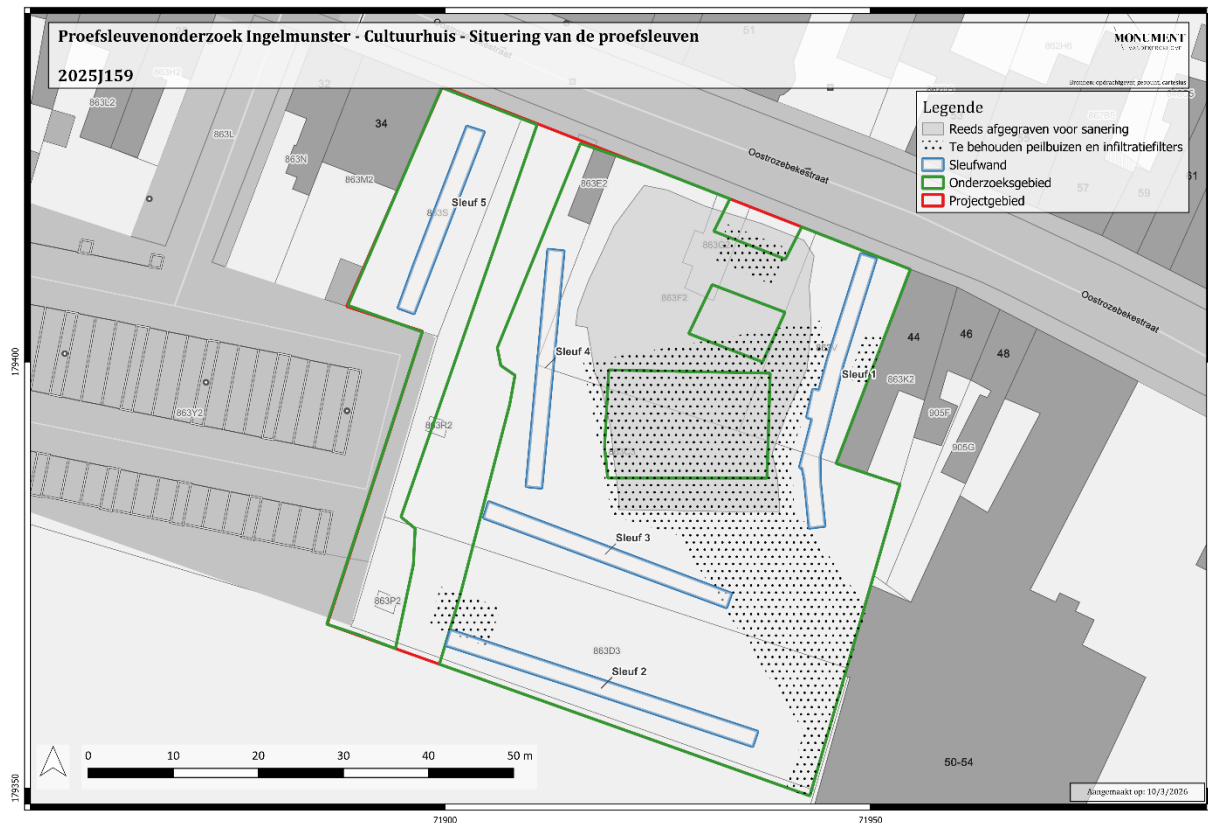
De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Bij het dichten wordt getracht om de originele bodemopbouw opnieuw te bekomen. Voor het grondwerk wordt gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage werden uitgevoerd volgens de methodiek beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

4.1.2. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Er werden vijf proefsleuven uitgegraven met verschillende oriëntaties. Deze sleuven zijn ca. 2m breed. Via de beschreven methodiek werd in totaal 298,65 m² verdiept tot op het archeologisch relevante niveau (zie onderstaande tabel). Dit betekent dat zo'n 11,89% van het onderzoeksgebied archeologisch (2510,70m²) werd getoetst. Rekening houdend met de bestaande afgraving en de aanwezige peilbuizen en infiltratiefilters kan zelfs een dekkingspercentage van 14,9% bekomen worden. Dit wordt als ruim voldoende geacht om een correcte evaluatie te kunnen maken van het archeologisch potentieel van het terrein. Tabel 3 toont de opengelegde oppervlakten per sleuf.

Sleuf	Oppervlakte
1	67,17m ²
2	71,22m ²
3	58,36m ²
4	52,93m ²
5	48,97m ²
Totaal	298.65m²
%	11,89%

Tabel 3: Oppervlaktes per sleuf.

Figuur 33: Situering proefsleuven en kijkenster binnen het projectgebied.

4.1.3. Gebruikt materiaal

Voor het uitgraven van de proefsleuven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. De archeologische sporen werden proper gemaakt en van een uniek spoornummer voorzien. Vervolgens werden de verschillende sporen ingemeten met een GPS-toestel. Ook de sleufwanden, verstoringen en hoogtes werden door middel van dit toestel geregistreerd. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw, werden verspreid over het terrein 2 wandprofielen schoongemaakt (dit in aanvulling van de reeds gezette profielen in het landschappelijk vooronderzoek), gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. Vondsten werden ingezameld per context en per laag. Elk spoor is (voorzien van een schaallat, noordpijl) gefotografeerd. Via het rechtstreeks fotograferen in de database worden de gemaakte foto's automatisch van het vergunningsnummer, het spoor-, zone- en vlaknummer en datum voorzien.

De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurde op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw werd bekomen en de draagkracht van de bodem zoveel mogelijk deze voorafgaand de start van het veldwerk benaderde.

4.1.4. Inbreng specialisten

Willem Hantson, erfgoedconsulent IOED RADAR van Midwest, bracht een terreinbezoek waarbij de resultaten en bevindingen overlopen werden.

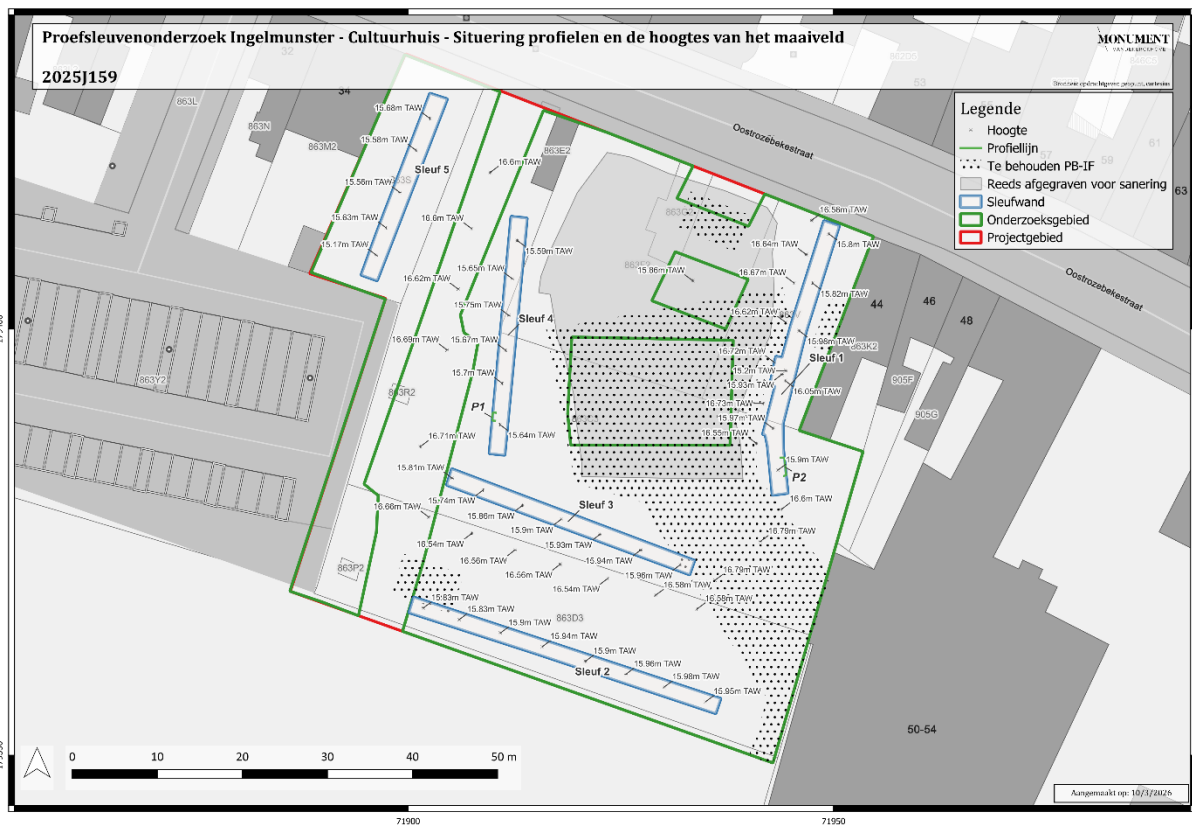
4.1.5. Organisatie van het proefsleuvenonderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd op 18/02/2026 door Kylian Verhaevert (archeoloog, veldwerkleider) en Lobke Decrock (archeoloog).

4.2. Archeologische observaties tijdens het proefsleuvenonderzoek

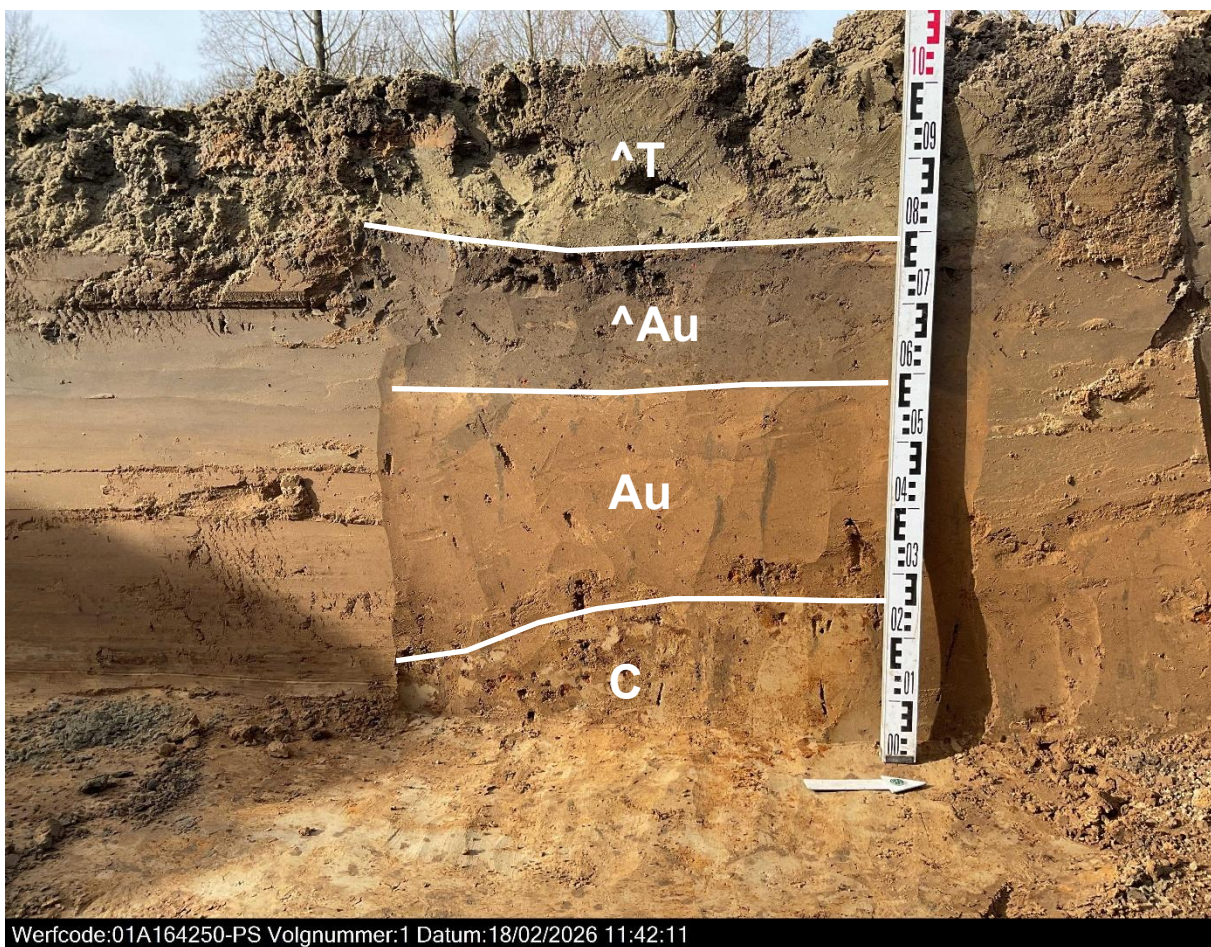
4.2.1. Stratigrafie

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden twee bodemprofielen geregistreerd (Figuur 34). Samen met de profielen uit het landschappelijk bodemonderzoek illustreren ze de bodemopbouw binnen het projectgebied. Daarnaast zijn ook de hoogtes op het maaiveld en het archeologisch vlak op deze kaart afgebeeld. Dit geeft aan dat het terrein slechts een klein hoogteverschil heeft. Op het maaiveld bevindt de hoogste positie zich in het oosten bij sleuf 1: +16,79 m TAW. De laagste positie bevindt zich tussen sleuf 2 en 3 (+16,54 m TAW). Het archeologisch niveau bevindt zich tussen +16,05 m TAW centraal in sleuf 1 en +15,58 m TAW in het noorden van sleuf 5. In het zuiden van sleuf 5 ligt het niveau nog iets lager (+15,17m TAW) maar dit is te wijten aan een bestaande kelder ter hoogte van de voormalige woningen.

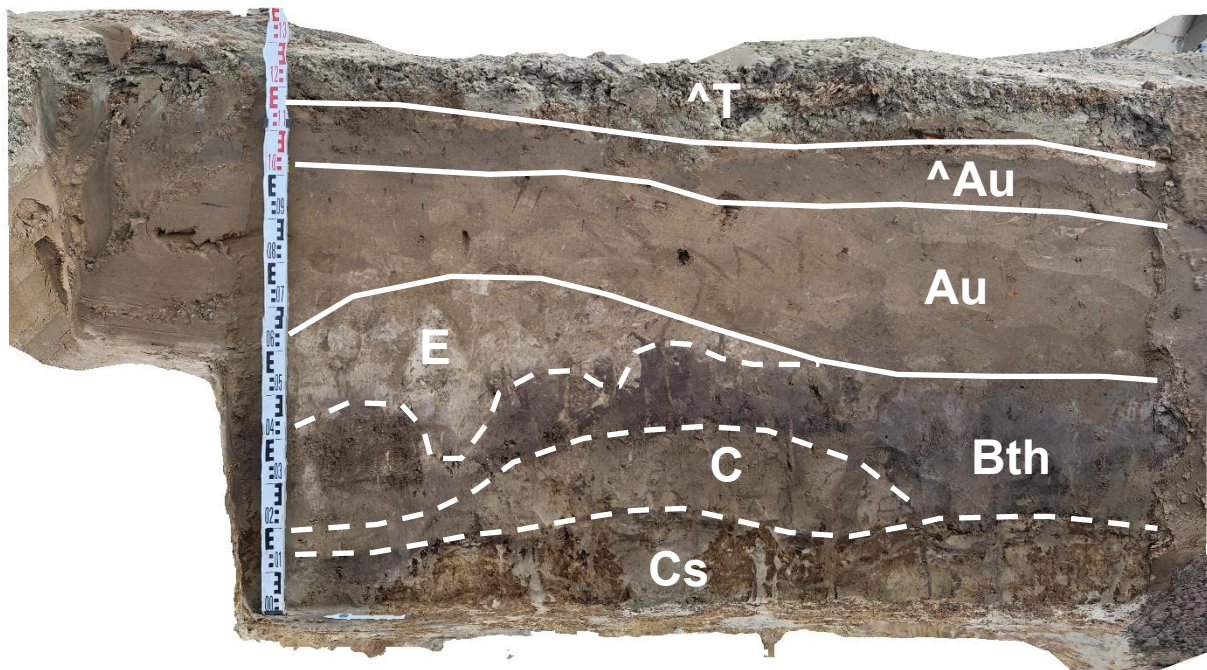
Figuur 34: Situering profielen en hoogtes op het sleuvenplan.

Profiel P1 werd in het zuidelijk deel van sleuf 4 geregistreerd. Bovenaan bevindt zich een recente ophoging in aangevoerd zand met een grijzig beige kleur. Dit pakket is ongeveer 25 cm dik. Eronder bevindt zich een 20 cm dikke aangevoerde A-horizont met antropogene elementen. Deze heeft een donker bruingrijze kleur met zandige textuur en baksteenbrokjes. Na een scherpe grens bevindt zich een tweede A-horizont met antropogene elementen in de vorm van baksteenbrokjes. In dit 30cm dikke, bruine, zandpakket zijn ook sporen van vergraving zichtbaar. Onderaan bevindt zich een beige gele, zandige C-horizont met ijzer en mangaan concreties.

Figuur 35: Profiel 1.

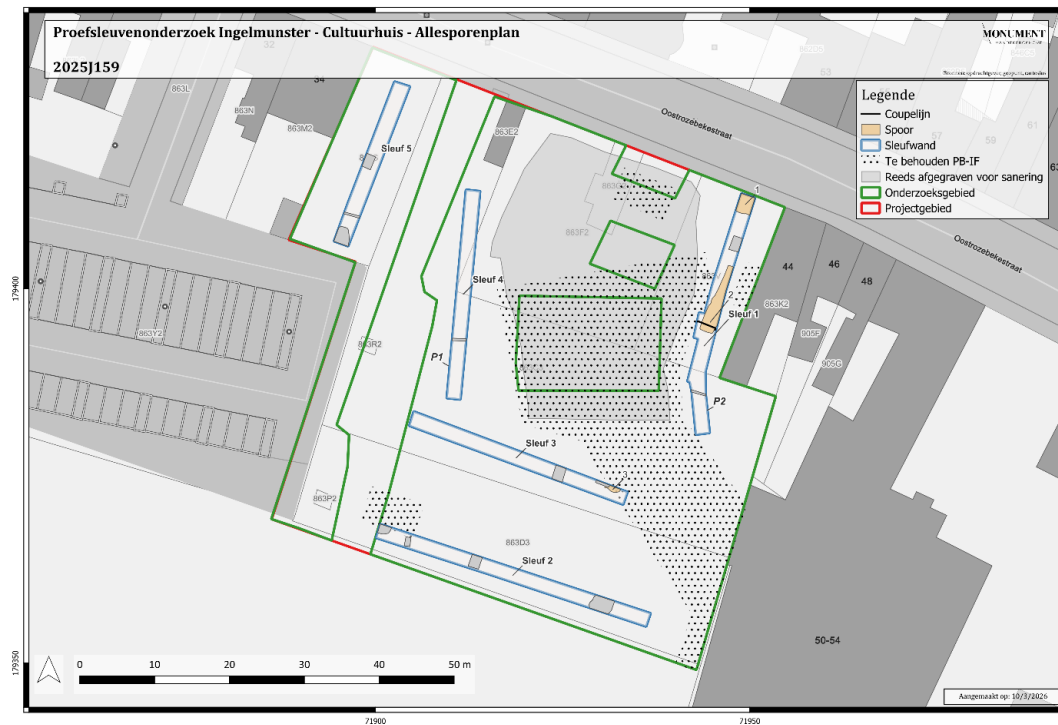
In het zuidelijk eind van sleuf 1 werd **profiel 2** geregistreerd. Bovenaan bevindt zich een aangevoerde T-horizont in grijsig zand met cementbrokjes. Dit pakket is ongeveer 10 cm dik. Daaronder bevindt zich een 10 cm dikke aangevoerde A-horizont met antropogene elementen. Deze heeft een zandige textuur met cement en baksteenbrokjes. Hieronder volgt een bruine A-horizont met baksteenbrokjes en sporen van vergraving. Deze laag heeft een zandige textuur en is 35 tot 40 cm dik. Hieronder bevinden zich de resten van een podzol. Er is een sterk gebioturbeerde E- uitloggingshorizont aanwezig die rust op een al even sterk gebioturbeerde Bth- aanreikingshorizont. Deze hebben beide een zandige textuur. Deze post-podzol heeft een dikte van ongeveer 40 cm. Hieronder bevindt zich de zandige C-horizont, met een bruin-beige kleur. In het onderste deel komen talrijke ijzeroxiden voor, waardoor deze als een Cs-horizont kan worden geïnterpreteerd.

Figuur 36: Profiel 2.

4.2.2. Sporen en structuren

Tijdens het proefsleuvenonderzoek konden in totaal zo'n 3 grondsporen geregistreerd worden. Het gaat hierbij om een natuurlijk spoor, een kuil en een laag.

Figuur 37: Allesporenkaart op het GRB.

Figuur 38: Dronebeeld van het proefsleuvenonderzoek.

Spoor 1 is aangetroffen op het noordelijk eind van sleuf 1. Aanvankelijk werd gedacht dat het hier een greppel betrof maar na coupe blijkt het om een natuurlijk spoor te gaan. In het profiel is geen duidelijke aflijning zichtbaar.

Werfcode:01A164250-PS Vergunningsnummer:2026A65 Spoornummer:1 Zone:1 Werkput:1 Vak:1 Vlak:1
Datum:18/02/2025 08.48.01

Figuur 39: Spoor 1.

Werfcode:01A164250-PS Vergunningsnummer:2026A65 Spoornummer:1 Zone:1 Werkput:1 Vak:1 Vlak:1
Datum:18/02/2025 14.23.27

Figuur 40: Coupe op spoor 1.

Spoor 2 is centraal in sleuf 1 aangetroffen. Het betreft een langwerpige kuil van 9,4m op 2m groot. In de sleufwand op Figuur 41 is te zien dat deze kuil tot vrij ondiep onder het maaiveld komt. Dit wijst op een eerder jonge datering. Opvallend is de fasering in de vulling van deze kuil. Het lijkt erop dat kort nadat de kuil gegraven werd delen van de kuil ingekalfd zijn. Hierop werd een dun kleilaagje aangebracht op de bodem. Na een nieuwe inkalving werd een dikkere kleilaag aangebracht. Nadien werd de kuil in verschillende fasen opgevuld. De functie van deze kuil is echter onduidelijk. Ze staat niet afgebeeld op het historisch kaartmateriaal en bevatte geen vondstmateriaal.

Figuur 41: Spoor 2.

Figuur 42: Coupe op spoor 2.

Spoor 3 is aangetroffen op het oostelijk eind van sleuf 3. Dit spoor werd vooral aangeduid door de vondst van een aardewerkfragment. Echter wanneer het spoor gecoupeerd werd bleek het te gaan om een lokale fluctuatie van de bovenliggende laag.

Figuur 43: Spoor 3.

Figuur 44: Coupe op spoor 3.

4.2.3. Vondsten

Er is slechts één vondst aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Het betreft INR1 uit S3, een roodgeglazuurde bodemscherf met groenige glazuur aan de binnenzijde en een uitgenepen standvin. Dit type komt voor vanaf de late middeleeuwen en wordt gebruikt tot in de Nieuwe Tijd.

Figuur 45: INR uit S3 vanuit verschillende hoeken.

4.2.4. Stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

4.2.5. Conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

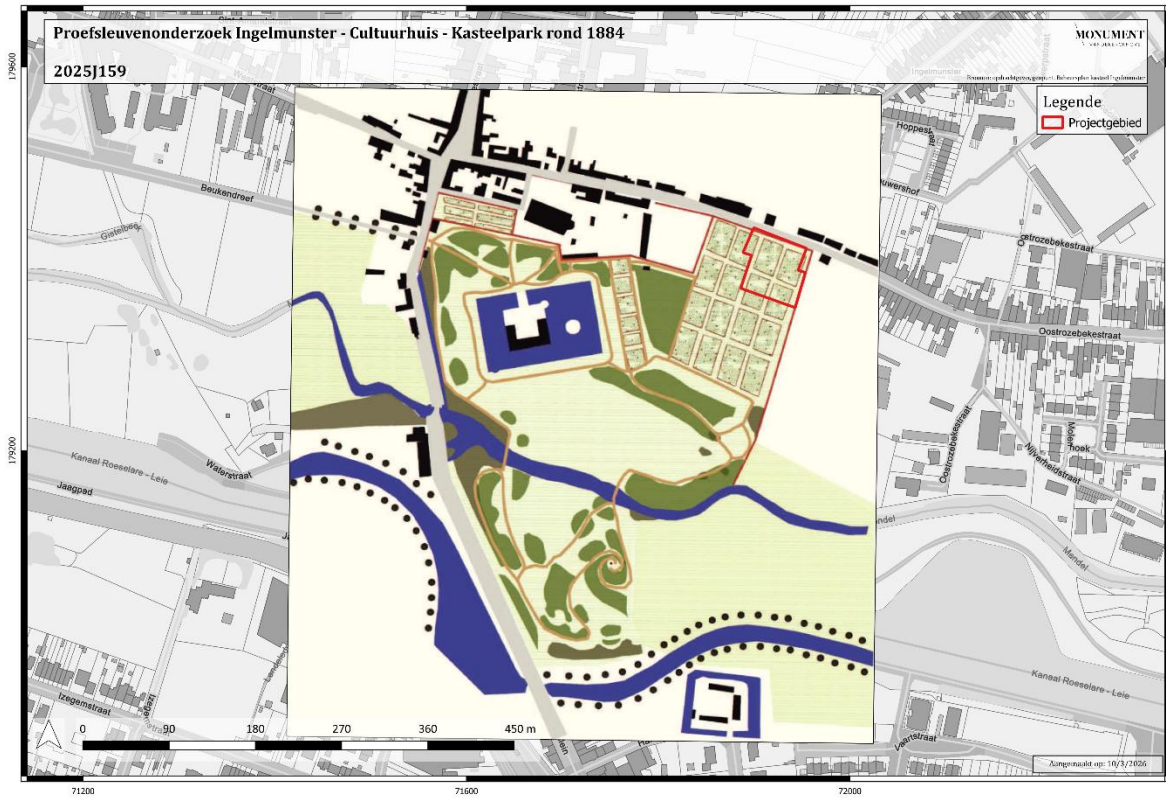
4.2.6. Interpretatie proefsleuvenonderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal drie grondsporen geregistreerd: een natuurlijk spoor, een kuil en een laag. Spoor 1, aangetroffen op het noordelijk uiteinde van sleuf 1, werd aanvankelijk geïnterpreteerd als een mogelijke greppel, maar na coupe bleek het om een natuurlijk spoor te gaan zonder duidelijke aflijning in het profiel. Centraal in sleuf 1 werd spoor 2 vastgesteld, een langwerpige kuil van circa $9,4 \times 2$ m die tot relatief ondiep onder het maaiveld reikt, wat op een vermoedelijk jonge datering wijst. De vulling vertoont een duidelijke fasering waarbij na het uitgraven van de kuil meerdere inkalvingsfasen optraden, gevolgd door het aanbrengen van eerst een dunne en later een dikkere kleilaag, waarna de kuil gefaseerd werd opgevuld. De functie van deze kuil blijft onduidelijk aangezien ze niet op historisch kaartmateriaal voorkomt en geen vondstmateriaal bevatte. Spoor 3, aangetroffen op het oostelijk uiteinde van sleuf 3, werd aanvankelijk aangeduid naar aanleiding van een aardewerkfragment, maar bij coupering bleek het te gaan om een lokale fluctuatie in de bovenliggende laag.

Mogelijk is spoor 2 met de sterke bioturbatie in profiel 2 te linken aan de voormalige kasteeltuinen. Historische cartografische bronnen tonen aan dat het kasteelpark in het midden van de 19de eeuw aanzienlijk werd uitgebreid, waarbij ook het huidige onderzoeksgebied binnen het parkareaal kwam te liggen. In deze fase werd het domein heringericht volgens de principes van een zogenaamd pittoresk landschapspark (*jardin pittoresque*), een tuinstijl die in deze periode in de Zuidelijke Nederlanden erg in trek was. Ter hoogte van het onderzoeksgebied werd daarbij een zone ingericht als fruit- en moestuin. Bovengronds zijn hiervan nog materiële sporen bewaard gebleven, onder meer in de vorm van een historische tuinmuur waaraan loden plaatjes zijn bevestigd die via een numeriek systeem de verschillende perken aanduiden. Hoewel spoor 2 niet op de historische kaarten staat aangeduid is het mogelijk dat de kuil met deze ontwikkelingen in verband kan gebracht worden.

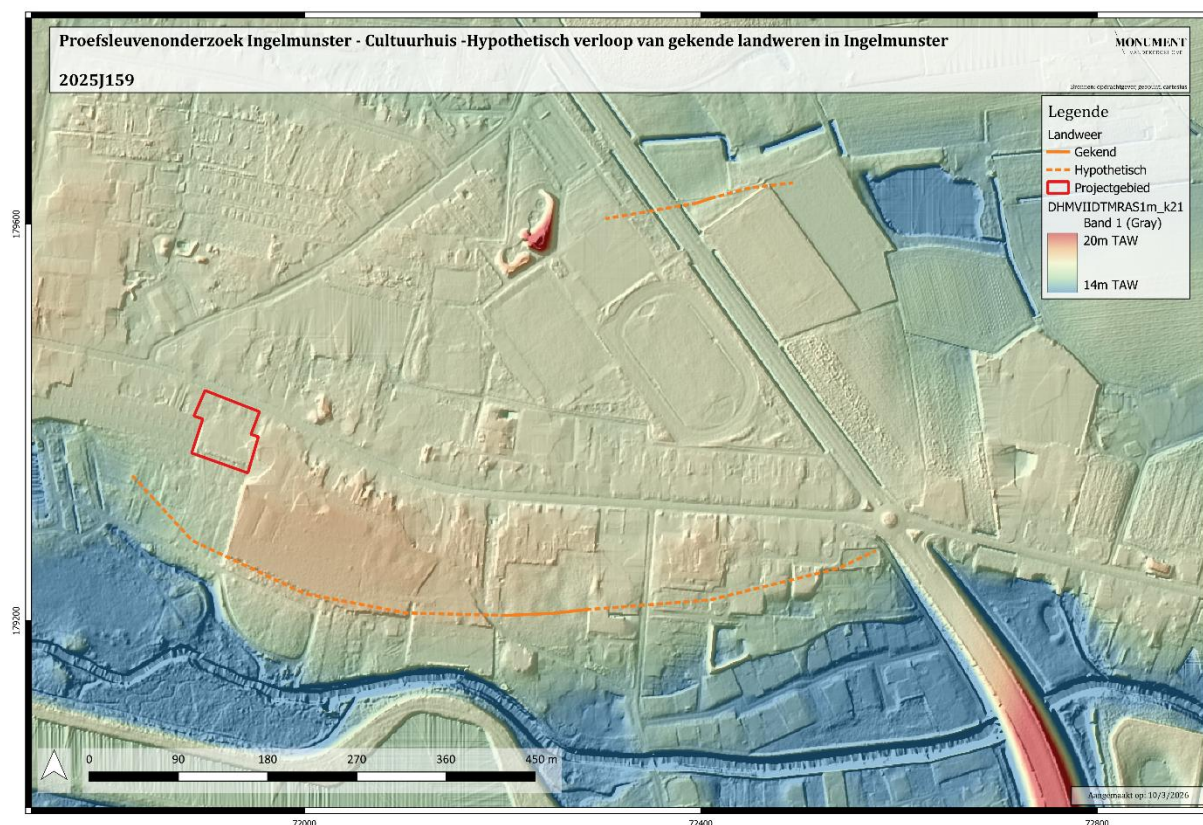

Figuur 46: Zicht op de tuinmuur uit het midden van de 19de eeuw met aanduidingsplaatje van een perk.

Figuur 47: Het kasteelpark rond 1884 met aanduiding van het onderzoeksgebied.

Een onderzoeksvraag die vaak openblijft bij archeologisch onderzoek in Ingelmunster is de lokalisatie van een zogenaamde Landweer. Deze is reeds aangetroffen en uitvoerig beschreven tijdens de opgravingen van Ingelmunster Nijverheidsstraat¹² en Ingelmunster Bollewerpstraat¹³. Deze is niet aangetroffen tijdens dit proefsleuvenonderzoek. Wanneer wordt rekening gehouden met de aangetroffen segmenten en het microreliëf kan verondersteld worden dat deze landweer zich ten zuiden van het onderzoeksgebied bevindt (zie Figuur 48).

Figuur 48: Vermoedelijk verloop van de landweer met aanduiding van enkele gekende delen op basis van het microreliëf).

¹² Bruyninckx 2017.

¹³ Mestdagh 2021.

4.3. Beantwoording onderzoeksvragen

Tijdens het bureauonderzoek werden verschillende onderzoeksvragen geformuleerd.¹⁴ Hieronder worden deze hernomen en van een antwoord voorzien.

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Er zijn 3 sporen aangeduid. Bij twee sporen blijkt het in coupe echter niet om een archeologisch spoor te gaan. Er is dus sprake van een kuil, een laag en een natuurlijk spoor.

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

Het aangetroffen spoor was, waarschijnlijk mede dankzij haar jonge datering, goed bewaard. Mogelijk zijn andere sporen binnen het onderzoeksgebied vernield door het gebruik van het terrein in het verleden.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Neen. Er zijn geen archeologische structuren aangetroffen.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

In de kuil is geen vondstmateriaal aangetroffen. Gezien deze vrij ondiep onder het maaiveld al zichtbaar wordt kan een relatief jonge datering naar voor geschoven worden. Uit een laagpakket is een fragment geglazuurd aardewerk aangetroffen. Dit kan typisch gedateerd worden vanaf de late middeleeuwen.

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Er zijn geen indicaties voor artisanale activiteiten gevonden.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

Het onderzoeksgebied, en bij uitbreiding het centrum van Ingelmunster, bevindt zich op een licht hogere bank in de alluviale vlakte van de Mandel. Dit is een zeer gunstige positie in het landschap. De afwezigheid van archeologische sporen lijkt dus eerder het gevolg van eerdere verstoring binnen de contouren van het projectgebied.

---

¹⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/33888>

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?**

Neen, er is geen archeologische site aangetroffen binnen het projectgebied.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Gezien geen archeologische site is aangetroffen dienen geen verdere maatregelen te worden getroffen.

5. ARCHEOLOGISCHE INTERPRETATIE VAN HET PROJECTGEBIED

5.1. Algemeen interpretatie van het projectgebied

Op basis van de bureaustudie, het landschappelijk profielputtenonderzoek en het proefsleuvenonderzoek kan een uitgebreide archeologische interpretatie worden opgemaakt voor het projectgebied.

Het projectgebied is gelegen te Ingelmunster, in het zuidwesten van de provincie West-Vlaanderen. Het projectgebied ligt langs de Oostrozebekestraat. De Mandel stroomt 200 m ten zuiden van het projectgebied af in oostelijke richting. Het volledige terrein is momenteel braakliggend. Binnen de contouren van het plangebied zelf varieert de hoogte zeer licht tussen + 16,2 m TAW in het zuidwesten en + 17 m TAW in het zuidoosten. Parallel met de zuidwestelijke grens van het plangebied is een lineaire ophoging te zien, die wellicht ontstaan is in verband met voormalige bebouwing op het terrein. Ten zuiden daarvan is er een lager gelegen zone, alsook in de zuidwestelijke hoek. De percelen ten zuidoosten van het plangebied hoger gelegen dan, hier heeft mogelijk meer ophoging plaatsgevonden. Op het Digitale Terreinmodel is de diepere, uitgegraven zone in het noorden van het plangebied nog niet te zien. Op de bodemkaart is het plangebied volledig binnen een OB-zone of bebouwde zone gelegen. In OB-gebieden is geen exact bodemtype gekarteerd. In de directe omgeving van het plangebied komen de bodemtypes Scc, Pcc, Pbc, Efp en Eep voor. Net ten zuidoosten van het projectgebied komt Scc-bodem voor. Scc-gronden zijn matig droge, zwak gleyige, lemige zandbodems met sterk gevlekte textuur.

Aan de hand van het landschappelijk bodemonderzoek werd de bodemopbouw binnen het projectgebied geregistreerd. Bij alle profielen is een A/C bodemopbouw vastgesteld door een sterke mate van antropogene verstoring. Bijgevolg wordt de aanwezigheid van een gepreserveerde, in-situ, steentijdsite laag ingeschat.

Volgend op het negatief booronderzoek werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek bracht eveneens geen relevante archeologische sporen aan het licht. Er zijn slechts één kuil, een laag en een natuurlijk spoor aangetroffen. Mogelijk is de aangetroffen kuil te linken aan de voormalige kasteeltuinen. Bovendien is het terrein onderhevig aan een sterke antropogene impact in de vorm van aftopping en vergravingen/ophogingen.

5.2. Confrontatie observaties met het bureauonderzoek

Aanvankelijk kon de bureaustudie een archeologische site niet bevestigen of uitsluiten. Daarom werd een archeologisch traject opgestart. De prospectie door middel van landschappelijke profielputten kon alvast de bodemkundige omschrijvingen uit de bureaustudie bevestigen. Het potentieel op een steentijdartefactensite werd via deze prospectie als laag ingeschat. Omdat de bodemopbouw wel goed bewaard was, werd de aanwezigheid van een archeologisch relevante sporensite nog steeds mogelijk geacht. Dit werd vervolgens onderzocht via de prospectie door middel van proefsleuven.

5.3. Afweging verder archeologisch onderzoek

Het archeologisch bodemonderzoek leverde geen bewijs voor de aanwezigheid van een steentijdsite. Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek bracht eveneens geen relevante archeologische sporen aan het licht. Er zijn slechts één kuil, een laag en een natuurlijk spoor aangetroffen. Mogelijk is de aangetroffen kuil te linken aan de voormalige kasteeltuinen. Bovendien is het terrein onderhevig aan een sterke antropogene impact in de vorm van aftopping en vergravingen/ophogingen.

Om die reden wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd en dienen bijgevolg geen bijkomende maatregelen genomen te worden binnen het gehele onderzoeksgebied.

6. SAMENVATTING

Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Ingelmunster Oostrozebekestraat Cultuurhuis, werd een archeologisch traject opgestart. Dit bestond aanvankelijk uit een bureaustudie (2025B238). Op basis van beschikbare gegevens werd het archeologisch potentieel van het terrein onderzocht. Omdat de aan- of afwezigheid van een archeologische site in de ondergrond onvoldoende achterhaald kon worden, werd over gegaan tot een landschappelijk bodemonderzoek (2025J159). Bij alle profielen is een A/C bodemopbouw vastgesteld door een sterke mate van antropogene verstoring. Bijgevolg wordt de aanwezigheid van een gepreserveerde, in-situ, steentijdsite laag ingeschat. Concrete aanwijzingen voor steentijdpotentieel leverde dit niet op. Het onderzoek gaf wel aan dat er een mogelijkheid bestond dat een archeologisch relevante sporensite bewaard was binnen het projectgebied. Het proefsleuvenonderzoek (2026A65), uitgevoerd door het uitgraven van vijf proefsleuven en drie kijkvensters, bracht geen relevante archeologische sporen aan het licht. Er zijn slechts één kuil, een laag en een natuurlijk spoor aangetroffen. Mogelijk is de aangetroffen kuil te linken aan de voormalige kasteeltuinen. Bovendien is het terrein onderhevig aan een sterke antropogene impact in de vorm van aftopping en vergravingen/ophogingen.

7. BIBLIOGRAFIE

7.1. Literatuur

- Bruyninckx T., 2017. *Archeologische opgraving Ingelmunster Nijverheidstraat (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport*, Monument Vandekerckhove Afdeling Archeologie Rapport 2017/21
- De Moor G., 1995. *De zanden van de Vlaamse Vallei* in: "Grondstoffen in Vlaanderen" (Edit. F. Gullentops), Brussel, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 8 p., 3 fig., 2 tab., 4 foto's.
- De Moor G., Lootens M., Van De Velde D., Meert L., 1997. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart 21 – Tielt*. 99 p.
- Devalckeneer L., Bartholomieux B., Vanhoutte C., Casselman S., 2025b. *Archeologienota Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem Ingelmunster Oostrozebekestraat Cultuurhuis (prov. West-Vlaanderen)*. Ingelmunster : Monument Vandekerckhove nv.
- Devalckeneer L., Bartholomieux B., Vanhoutte C., Casselman S., 2025a. *Archeologienota Verslag van resultaten uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem Ingelmunster Oostrozebekestraat Cultuurhuis (prov. West-Vlaanderen)*. Ingelmunster : Monument Vandekerckhove nv.
- De Waele E., Depraetere K. De Waele A. 2014. *Beheersplan Kasteelpark Ingelmunster*. Otegem : Erik De Waele bvba.
- Langohr R., Ampe C., Mikkelsen J., Pieters M., Germonpré F. 2025. *Veldbodembodemkunde voor archeologisch onderzoek*, Relicta Monografieën 21, Brussel
- Lootens M., 1978. *L'évolution morphologique de la Lys et de la Mandel*. Bull. SOBEG, 47, 151-160.
- Mestdagh B., 2021. *Archeologische opgraving Verslag van resultaten Eindverslag Ingelmunster Bollewerpstraat (prov. West-Vlaanderen)*. Ingelmunster : Monument Vandekerckhove nv.
- Mikkelsen J., Ampe C., Cools N., Devos Y., Dondeyne S., Oorts K., Pieters M. & Langohr R. 2022: *Veldhandleiding voor het beschrijven van bodems bij archeologisch onderzoek in Vlaanderen*, Handleiding agentschap Onroerend Erfgoed 29 ISSN 2565-7003.

7.2. Internetbronnen

- <https://www.dov.vlaanderen.be/>
- www.geopunt.be
- www.inventaris.onroerenderfgoed.be
- <https://loket.onroerenderfgoed.be>

8. BIJLAGEN

Algemeen

- Bijlage 1: Projectgebied gesitueerd op luchtfoto
- Bijlage 2: Projectgebied gesitueerd op het GRB
- Bijlage 3: Geplande werken geprojecteerd op het GRB

Landschappelijk bodemonderzoek (2025J159):

- Bijlage 1: Profielputten volgens archeologienota
- Bijlage 2: Profielputten zoals uitgevoerd
- Bijlage 3: Kwaliteit van het bodemarchief
- Bijlage 4: Digitaal terreinmodel
- Bijlage 5: Quartair geologische kaart
- Bijlage 6: Tertiair geologische kaart
- Bijlage 7: Bodemkaart
- Bijlage 8: Advies na landschappelijk bodemonderzoek
- Bijlage 9: Boorlijst
- Bijlage 10: Boorprofielen
- Bijlage 11: Boorlogs

Proefsleuvenonderzoek (2026A65):

- Bijlage 1: Proefsleuven op GRB
- Bijlage 2: Situering hoogtes en profielen
- Bijlage 3: Sporenplan
- Bijlage 4: Kasteelpark rond 1884
- Bijlage 5: Hypothetisch verloop van de landweer
- Bijlage 6: Sporenlijst
- Bijlage 7: Inventarislijst
- Bijlage 8: Fotolijst

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

www.monarcho.be